

EUROPA PRIVALO PRISIIMTI ATSAKOMYBĘ UŽ SAVO SAUGUMĄ

Vilnius, sausio 10 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su „Sniego susitikimo“ (angl. – *Snow Meeting*) dalyviais – įtakingais užsienio politikos, saugumo ir gynybos ekspertais, kurių įžvalgos turi lemiamą reikšmę formuojant transatlantinių santykių ateitį.

„Mažuoju Davosu“ vadinamas „Sniego susitikimas“ – tradicinis, jau dvyliktus metus Trakuose rengiamas neformalus forumas, į kurį susirenka žymiausi Vakarų politologai, akademikai, Think Tankų atstovai, kitų šalių užsienio reikalų ir gynybos ministrai.

Susitikime, kuriame dalyvavo buvęs JAV pajėgų Europoje vadas generolas Benas Hodgesas, žymus žurnalistas Edwardas Lucasas, knygos „Merkel fenomenas“ autorė Judy Dempsey ir kiti garsūs analitikai, šalies vadovė pabrėžė, kad šiuo metu gilėjant tapusavio susiskaldymo tendencijoms ir

silpnėjant transatlantiniui ryšiui, Europa privalo imtis atsakomybės už savo gynybą kartu išlaikant NATO vienybę bei reformuojant jo gynybą atsižvelgiant į besikeičiančias grėsmes.

Pasak Prezidentės, bet koks vakuumas ir lyderystės trūkumas atveria agresoriui laisvą kelią tęsti agresiją bei destabilizuoti tarptautinę padėtį, todėl kiekvienos NATO sąjungininkės tvirta valia gintis, nuoseklus Aljanso atsako į konvencines ir hibridines grėsmes stiprinimas yra geriausias atgrasymas. Lietuvai ypač yra aktualu Aljanso pajėgumų sustiprinimas būtent karinio mobilumo, itin spartaus karinės paramos atvykimo prireikus bei oro gynybos srityse.

Šalies vadovės teigimu, sustiprintas Europos bendradarbiavimas gynybos srityje gali sukurti pridėtinę vertę. Todėl Europa neturi bijoti prisiimti daugiau atsako-

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su „Snow Meeting“ dalyviais Prezidentūroje.
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

mybės už savo saugumą ir nuosekliai didinti gynybos finansavimą.

Prezidentė taip pat pabrėžė, kad Europos laukia sudėtingi metai – vis dar tvyro neaiškumas dėl „Brexit“, prieš artėjančius Europos Parlamento rinkimus jaučiamas populistinių jėgų stiprėjimas, ES

šalys pradėjo ilgas ir sunkias derybas dėl naujojo ES daugiamečio biudžeto. Todėl labai svarbu ieškoti ES šalis vienijančių, o ne skiriančių veiksnių, išsaugoti šią ilgąją, dešimtmečius saugumą ir gerovę Senajame žemyne užtikrinusią geopolitinę sąrangą.

Valstybės vadovė akcenta-

vo, kad sutelkta tęstinė Vakarų parama Ukrainai yra Lietuvos, mūsų regiono ir visos Europos saugumo garantas. Agresorius privalo sulaukti atsako, kitaip tai jį paskatins pasinaudoti Vakarų dvejojimu, lyderystės trūkumu ir toliau ciniškai pažeidinėti tarptautinę teisę.

Prezidentės spaudos tarnyba

NARYSTĖS ES SIEKIANČIA SERBIJĄ
V. PUTINAS KALBINA DĖTIS PRIE
EURAZIJOS SĄJUNGOS

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas (kairėje) apdovanoja Serbijos prezidentą Aleksandrą Vučičių.
Reuters

Vladimiras Putinas lankėsi Serbijoje, kur susitiko su pastarąsias savaites protestu patiriančiu Serbijos prezidentu Aleksandru Vučičiu.

Pasak analitikų, šis vizitas naudingas abiejoms pusėms – Rusijai, patiriančiai tarptautines sankcijas ir siekiančiai išplėsti savo įtaką Balkanuose, o A. Vučičiui nukreipti dėmesį nuo šalį draskančių problemų ir protestų, nukreiptų prieš jo valdymą.

Serbija stengiasi laviruoti tarp pagrindinės savo donorės ir prekybos partnerės Europos

Sąjungos bei ambicijų prisijungti prie Bendrijos ir istorinių ryšių su Rusija.

Per susitikimą buvo aptariamos Serbijos, visiškai priklausomos nuo Rusijos dujų importo, galimybės prisijungti prie Eurazijos ekonominės sąjungos. Rusija palaiko Serbiją jos konflikte su Kosovu, mainais už tai serbai prieštarauja Rusijai taikomoms sankcijoms.

Per susitikimą A. Vučičius pažymėjo, kad Serbija visada bus geras Rusijos sąjungininkas.

LRT

BULGARIJA IŠDAVĖ RUSIJOS PROGRAMIŠIŲ JAV

Bulgarija Jungtinėms Valstijoms išdavė rusų programišką suorganizavus sudėtingą įsilaužimo schemą į JAV, informuoja AFP.

Rusijos ambasada Vašingtone paskelbė, kad Jungtinių Valstijų prašymas išduoti Aleksandrą Žukovą buvo patenkintas, – jo ekstradicija į JAV įvyko sausio 18 d., ir šiuo metu jis laikomas viename Bruklino kalėjimų Niujorke.

Pasak ambasados, su sumuotu netrukus susitiks Rusijos generalinio konsulato Niujorke darbuotojai.

A. Žukovas yra vienas iš aštuonių asmenų, daugiausiai rusų, kurie praėjusių metų

lapkritį buvo apkaltinti kūrę netikras reklamos peržiūrų schemas, naudodamiesi nuotoliniais duomenų centrais ir kenksminga programine įranga apkrėstais kompiuteriais.

Dėl jų veiksmų verslas patyrė dešimtis milijonų JAV dolerių nuostolių, teigiama kaltinamajame akte.

A. Žukovo grupė kaltinama sukūrusi dvi schemas 2014 ir 2015 m. Pirmosios, pramintos „Methbot“, metu buvo išsinuomotai serveriai ir imituojama reklamas interneto tinklapiuose peržiūrinčių žmonių veikla. Pasak JAV prokurorų, įmonės buvo apgautos ir dėl netikrų reklamos peržiūrų priverstos išmokėti 7 mln. JAV dolerių

(6,16 mln. eurų).

Antroje schemoje du grupės nariai valdė netikrų reklamų tinklą per 1,7 mln. apkrėstų kompiuterių ir imitavo milijardus reklamų peržiūrų, tai įmonėms kainavo 29 mln. JAV dolerių.

Iš Sankt Peterburgo kilęs A. Žukovas tarp programiškų žinomas Nastra slapyvardžiu. 2018 m. lapkritį jis buvo sumintas Bulgarijoje, kur gyveno nuo 2010 m.

Laikraštis „Kommersant“ rašė, kad A. Žukovas iš netikrų reklamų peržiūrų uždirbdavo 20 000 JAV dolerių per mėnesį, tačiau jo veikla išaiškėjo po konflikto su klientu iš JAV.

LRT

RUSIJOS PARLAMENTAS NUSPRENDĖ IR TOLIAU NEMOKĖTI
ĮMOKŲ EUROPOS TARYBAI

Rusų parlamentas sausio 17 d. nusprendė nesiųsti delegacijos į Europos Tarybą (ET) ir nemokėti jai įmokų, taip padidindamas riziką, kad Rusija bus pašalinta iš šios organizacijos bei Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT).

Valstybės Dūma, parlamento žemieji rūmai, nubalsavo prieš tai, kad į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) posėdžius šiemet būtų siunčiami Rusijos atstovai, ir kad struktūrai būtų sumokėta

apytiksliai 30 mln. eurų suma.

ET, kurios sudėtyje, be kita ko, yra Turkija ir Ukraina, skatina demokratiją bei teisės viršenybę Europos teritorijoje.

Kaip pareiškė Valstybės Dūmos vadovas Viačeslavas Volodinas, parlamentarai nubalsavo „išimtinai mūsų šalies piliečių interesų labui“. Balsavimas buvo surengtas ETPA ruošiantis sausio 21 d. pradėti plenarinę sesiją Strasbūre.

Rusijos įstatymų leidėjai išplatino pareiškimą, kuriame

pabrėžė „nematantys pagrindo“ siųsti delegacijos ar vėl pradėti mokėti įmokas.

Jau dvejus metus įmokų nemokanti Rusija gali būti formaliai pašalinta iš organizacijos vykdomojo komiteto ar pati nuspręsti nutraukti narysę.

Jei Rusija paliktų 47 nares turinčią ET, ji taptų pirmąja šalimi, išstojusia iš organizacijos nuo pat jos įkūrimo 1949-aisiais. Be to, tai reikštų, kad Rusijos piliečiai nebegalėtų kreiptis į EŽTT.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Rusiją domina ne tik tai, kokių įrodymų Lietuvos teisėsauga turi Sausio 13-osios byloje, bet ir šią bylą tyrusių prokurorų ir ją nagrinėjančių teisėjų asmeninis gyvenimas. Įtariama, kad šią informaciją rinko dabar už grotų atsidūręs Algirdas Paleckis. Nors nuo kruvinių 1991 metų sausio įvykių praėjo 28 metai, o daugelis smurto kaltininkų iki šiol slapstosi, Rusijai, kaip aiškėja suėmus A. Paleckį, ši tema vis dar yra labai aktuali ir svarbi. Rusijos saugumo tarnybos, siekiančios sukompromituoti Lietuvą, bandė knistis po bylą tyrusių pareigūnų gyvenimą. Lietuvos teisėsaugininkų duomenimis, būtent informaciją apie sausio 13-osios bylą ir jos tyrėjus rinko pernai spalio pabaigoje už grotų atsidūręs ir iki šiol Lukiškių tardymo izoliatoriuje laikomas 47 metų A. Paleckis.

Lietuvos Migracijos departamentas paskelbė išankstinius 2018 m. II pusmečio pagrindinius migracijos rodiklius Lietuvoje. Jie parodė, kad didžiausia užsieniečių bendruomenė Lietuvoje yra jau nebe rusai, o Ukrainos piliečiai. 2019 m. sausio 1 d. Lietuvoje gyveno 58 021 užsienietis, iš jų – 16 873 Ukrainos piliečiai. Tai – beveik net 42 proc. daugiau nei prieš metus.

Besilankydamas Rusnėje, premjeras **Saulius Skvernelis** paskelbė apie savo dalyvavimą Lietuvos prezidento rinkimuose. Iki šiol apie kandidatavimą yra paskelbė ir Naglis Puteikis, Ingrida Šimonytė, Petras Auštrevičius, Arvydas Juozaitis, Aušra Maldeikienė, Valentinas Mazuronis bei Gitanas Nausėda. Naujausių visuomenės apklausų duomenimis, S. Skvernelį būsimu prezidentu norėtų matyti apie dešimtadalis rinkėjų. Jis populiariau nusileidžia konservatorių keliamai kandidatėi I. Šimonytei, ekonomistui G. Nausėdai. Lietuvos prezidento rinkimai vyks gegužės 12 dieną. Neapsisprendę kandidatai apie savo kandidatavimą privalo pranešti iki vasario 18 dienos.

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) sausio 17 d. panaikino visuomeninio rinkimų komiteto „Piliečių jėga ir teisingumas“ registraciją ir užkirto jam kelią į savivaldos rinkimus sostinėje. Tarp komiteto steigėjų yra keli buvę „tvarkiečiai“ – Ramojus Girinskas, Seimo narys Petras Gražulis.

Seimas šiuo metu svarsto du įstatymų projektus, kurie žiniasklaidos darbą keistų iš esmės. Lietuvos žurnalistų sąjungos atstovas Darius Lukoševičius valdančiųjų užmojus apibūdino glaustai, bet iškalbingai – „karo padėties įvedimas“. Tačiau į diskusiją su opozicija apie žiniasklaidos laisvę susirinkę šios srities specialistai buvo atviri – padėtis bloga jau dabar – dar nė nepriėmus pataisų. Seimo Teisės departamentas apie šias pataisas yra paskelbęs, kad projektas parengtas nekokybiškai. Lietuvos kultūros ministerija, yra sudariusi darbo grupę dėl visuomenės informavimo įstatymo pataisų, bet dar nebuvo nė vieno posėdžio.

Grupė vidaus tarnybos generolų ir kariuomenės atsargos brigados generolas įstojo į Lietuvos socialdemokratų partiją. Politinės karjeros partijos gretose nusprendė siekti buvęs Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) vadovas Kęstutis Jucevičius, buvęs Lietuvos karo akademijos viršininkas, kurį laiką vadovavęs ir kariuomenės Jungtiniam štabui Algis Vaičieliūnas, taip pat - buvęs Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento (PAGD) vadovas Remigijus Baniulis. Artimiausiu metu prie partijos prisidės ir buvęs Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktorius Žimantas Pacevičius. Buvęs Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) vadas Saulius Stripeika partijos nariu yra nuo 2012 metų.

Kaip atskleidė LRT tyrimas, maksimalias sumas valdančiajai valstiečių-žaliųjų partijai savivaldos rinkimams dosniai aukoja fiziniai asmenys, vieni su kitais susiję per baltarusiškų trąšų krovos, pervežimo bendroves. Šias trąšas į Lietuvą importuoja ir „valstiečių“ Ramūno Karbauskio verslas. Komentuodamas šią informaciją premjeras S. Skvernelis teigia, kad juridiniai asmenys neturi teisės remti partijas, tačiau fiziniai asmenys gali pasirinkti ir paremti bet kurią politinę jėgą. Vyriausybės vadovo tvirtinimu, pati partija galiausiai sprendžia, ar tas aukas priimti. Vis dėlto įvertinti pačios partijos veiksmus S. Skvernelis atsisako: „Aš nesu „valstiečių“ partijos narys. Tai sprendžia partija.”

Lietuvos Vyriausybė į depozitinę sąskaitą atidėjo 130 tūkst. eurų, kuriuos Europos Žmogaus Teisių Teismas įpareigojo išmokėti Saudo Arabijos piliečiui dėl neteisėto kalinimo slapta amerikiečių kalėjime Lietuvoje. Ikiteisminį tyrimą atliekanti teisėsauga taip pat perkvalifikavo galimą nusikaltimą, kad nebūtų taikoma senatis, ir kreipėsi į Jungtines Valstijas dėl diplomatinio garantijų. Žiniasklaidai sakė teisingumo ministras Elvinas Jankevičius. Šių žingsnių Lietuva ėmėsi, įgyvendindama Strasbūro teismo sprendimą. Teismas pernai paskelbė, kad šiuo metu JAV Gvantanamo bazėje laikomas Abu Zubaydah 2005–2006 metais buvo kalinamas Centrinės žvalgybos agentūros (CŽA) kalėjime Lietuvoje.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV NUO PRIEŠŲ RAKETŲ GINSIS KOSMOSE

JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump).

Reuters

JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) pristatė naują savo šalies priešraketinės gynybos strategiją.

Ji padės apsaugoti Jungtines Valstijas nuo „bet kokių raketų atakų“, – pareiškė D. Trampas ketvirtadienį Pentagone. Tarp pagrindinių strategijos elementų yra kosmose dislokuotos sistemos prieš viršgarsines raketas.

D. Trampo pristatyta strategija gali reikšti naujas ginklavimo sąlygas. Ji paskelbta likus dviem savaitėms iki JAV ultimatumo Rusijai laikytis 1987 metais pasirašytos Vidutinio nuotolio branduolinių raketų sutarties (INF) pabaigos. Jei sutarties neliks, naujos ginklavimo sąlygos gali būti sukoncentruotos į aukštųjų technologijų raketas ir atitinkamas priešraketines sistemas.

Nepakanka, kad JAV „su savo priešais žengtų koją kojon“, – kalbėjo D. Trampas. Priešingai, JAV turi būti „ke-

liais žingsniais priekyje“. Viršgarsinių raketų srityje Vašingtoną jau aplenkė Kinija ir Rusija.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas gruodžio pabaigoje paskelbė apie sėkmingą tokios raketos bandymą. Ji skrieja viršgarsiniu greičiu ir skrydžio metu gali pakeisti kryptį, todėl yra labai sunkiai numušama.

Priešraketinės gynybos agentūros (MDA) rengta strategija, be kita ko, numato palydovus, kurie stebėtų viršgarsines raketas. Šie palydovai su labai jautriais jutikliais galėtų laiku perduoti signalą gynybinėms sistemoms. Pirmieji šios palydovų sistemos bandymai, JAV duomenimis, numatyti 2021 arba 2022 metais.

Dar viena galima gynybinė sistema yra raketomis ginkluoti dronai, kurie nuolat būtų Žemės orbitoje. Tai leistų numušti viršgarsines raketas joms kylant.

Naujoji JAV strategija nukreipta ne tik prieš potencialią grėsmę iš Kinijos ir Rusijos, bet ir iš Irano bei Šiaurės Korėjos. Tarpžemyninės raketos iš šių šalių, kurios potencialiai gali būti ginkluotos branduoliniais užtaisais, galėtų būti sunaikintos ne skrydžio metu, o iš karto po starto.

Priešininkai ir „niekšiški režimai“ visame pasaulyje nuolat plečia savo raketų arsenalą ir koncentruojasi sukurti ilgojo nuotolio raketas, kurios galėtų pasiekti taikinius JAV, kalbėjo D. Trampas. Į tai Amerika esą privalo reaguoti.

Konkrečiai prezidentas užsiminė apie Irano raketų programą. Jis neleis, kad Teheranas kurtų raketas, galinčias pasiekti JAV teritoriją, pabrėžė D. Trampas.

Strategijoje apie Šiaurės Korėją sakoma, kad Pchenjanas ir toliau kelia „ypatingą grėsmę“, kurią būtina „budriai“ sekti. **ELTA**

PARYŽIUS IR BERLYNAS – EUROPOS VIENYBĖS VARIKLIS

Emmanuelis Macronas ir Angela Merkel.

Reuters

Vokietijos kanclerė Angela Merkel teigia, kad Vokietija ir Prancūzija yra Europos integracijos variklis, praneša naujienų agentūra *dpa*.

Prieš pasirašydama naują bendradarbiavimo sutartį su Prancūzija, A. Merkel gyrė glaudžius abiejų valstybių santykius.

Pasirašydami Acheno sutartį Prancūzijos prezidentas Emmanuelis Macronas ir Vokietijos kanclerė A. Merkel siekia įtvirtinti tai, ką abi šalys pasiekė drauge iki šiol. Apie tai

ji sakė sausio 19 d. išplatintame vaizdo įrašė.

„Mes dirbame Europoje, mes norime suteikti stimulą Europos vienybei“, – sakė Vokietijos kanclerė.

Naujoji bendradarbiavimo sutartis bus pasirašyta antradienį Achene ir papildys Eliziejaus sutartį, kurią 1963 m. sausio 22 d. pasirašė Vokietijos kancleris Konradas Adenaueris ir Prancūzijos prezidentas Charles'is de Gaulle'is.

A. Merkel pabrėžė, kad abi šalys praeityje nuolat kariau-

davo, bet dabar jų draugystė yra akivaizdi. Pasak kanclerės, pasaulis pasikeitė, todėl reikalingas naujas susitarimas, o bendradarbiavimas tarp abiejų kaimyninių valstybių vaidins svarbų vaidmenį.

„Šią sutartį papildysime projektų sąrašu, kuris bus nuolat atnaujinamas tam, kad pademonstruotume, kaip Vokietija ir Prancūzija toliau dirba išvien Europoje“, – sakė ji.

Kanclerė taip pat pabrėžė glaudžius santykius tarp abiejų valstybių užsienio politikoje, paminėdama, kad Vokietija pirmininkauja Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai iškart po Prancūzijos.

Pasak A. Merkel, Vokietija ir Prancūzija artimai bendradarbiauja ne tik ekonomikoje, pasienio regionuose ar kultūriškai, per Vokietijos ir Prancūzijos jaunųjų lyderių programą, bet ir sprendamos globalinius iššūkius.

ELTA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NAUJI METAI – SENI LAPAI

Kas valdo televiziją, tas valdo... visus!

Yra toks stebuklingas terminas – „masinės informavimo priemonės“. Atrodytų, viskas paprasta ir aišku, kalba eina apie tam tikrų žinių ir naujienų perdavimo būdus plačiajai visuomenės auditorijai.

Praeitame šimtetyje didžiausią funkciją informuojant visuomenę atliko radijas ir laikraščiai. (Tiesa, dar buvo telegrafas, tik jis nebuvo masinė informacijos priemonė, tačiau padėjo įveikti didžiulius atstumus perduodant žinią, kurią plačiai paskleisdavo laikraščiai.) Antroje šimtmečio pusėje paplito televizija, o jam baigiantis informacinę erdvę ėmė užkariauti internetas. Internetas suteikė iki šiol nebūtą progą – ne tik pasyviai priimti pateikiamą informaciją, bet ir ją pakomentuoti, aptarti ir pan. Tam skirti vadinamieji socialiniai tinklai, komentavimo galimybės po tinklalapių tekstais. Visoms ankstesnėms informavimo priemonėms teko labai susispausti ir užleisti didžiulę dalį savosios auditorijos. Vis dėlto nei radijas, nei spauda, nei televizija neišnyko. Priežastis – vartotojų amžius: internetas yra jaunesniosios kartos aplinka, o vyresnioji tradiciškai linkusi prie radijo, laikraščių ir televizijos. Dar ir šiandien norint pasiekti plačiausius visuomenės sluoksnius pirmumas atiduodamas televizijai. Tiek politikai, tiek ir verslininkai stengiasi patekti į TV ekranus, žinodami, kad bus matomi didžiausiam žiūrovų ratui. O žmonės – jie linkę tikėti tuo, ką mato savo akimis ir girdi savo ausimis. Trumpai tariant, televizija yra galingas įtakos darymo įrankis. Va kur plačiausia dirva ne tik informatyvioms ir tikroms naujienoms, bet ir propagandai! Kaip parodė nesena mūsų šalies politinio gyvenimo istorija, net iš pažiūros nekaltas televizijos serialas, vaizduojantis idealizuotus visuomenės santykius, gali tapti tramplynu į valdžią. Nors jis tebuvo kompleksinė valdžios siekio priemonių dalis, tačiau – labai svarbi. Nepaisant to, kad politiškai angažuotos pirmininkės vadovaujama Vyriausioji rinkimų komisija nepripažino šio serialo „politine reklama“, mažai kas abejoja, kad Ramūno Karbauskio „valstiečių-žaliųjų“ partija už valdžią turi būti dėkinga televizijai, rodžiusiai serialą „Naisių vasara“. Deja, televizija „padarė klaidą“ – populiarių laidų vedėjas Edmundas Jakilaitis ėmė ne šiaip kritikuoti valdančiųjų lyderį, bet netgi išdrįso užduoti jam apie 20 klausimų, susijusių su lyderio verslu Rusijoje... Kalbėkite, ką norite, bet per porą valdžios metų nacionalinis transliuotojas valdantiejiems neužkliuvo tol, kol nekišo nosies į R. Karbauskio verslo (rašau „verslo“ ir galvoju – ar žemių supirkinėjimas apeinant įstatymus yra tai, ką vadiname verslu?) užkabarius. Pernai „valstiečiai-žalieji“ Lietuvos radijo ir televizijos ėmėsi iš esmės, bandydami pakeisti LRT valdyseną: buvo sukurta Seimo tyrimo komisija, Seimui pateiktas naujas LRT įstatymo projektas ir pan. Kol kas klausimas neišspręstas, tačiau televizijos žiūrovai pastebėjo pokyčius – nebeliko joje E. Jakilaičio, nebeliko ir aštria valdančiųjų kritika pasižyminčių laidų.

Nuostabą kelia, kai per žinių laidą parodomas vaizdas iš Seimo salės, kurioje Premjeras S. Skvernelis apkaltina opoziciją dirbant... Maskvai! Tiesa, paskui jis ima sukti uodegą, aiškinti, kad pateikė specialiosioms tarnyboms užklausą (apie

APIE RYTŲ EUROPOS SAUGUMĄ IR „SNIEGO SUSITIKIMĄ“

Prieš 12 metų snieguotame Lietuvos Trakų mieste dalyvauti intensyviose 24 valandas trukusiose diskusijose susirinko keletas saugumo politikos ekspertų, politikų ir pareigūnų. Tebeturiu savo užrašus ir iš to pirmojo „Sniego susitikimo“, ir iš visų kitų, vykusių vėliau. Diskusijos vyko laisvai, buvo glaustos ir pasižymėjo dideliu informuotumo lygiu.

2007-aisiais net pati idėja, kad Europos saugumui gresia pavojus, užsienio svečiams atrodė keista. Vladimiras Putinas pasakė gąsdinančią kalbą Miuncheno saugumo konferencijoje. Tačiau dar nebuvo įvykdyta kibernetinė ataka prieš Estiją ir nebuvo įvykęs katastrofiškas NATO viršūnių susitikimas Bukarešte 2008-aisiais, kur Busho administracija sugriovė Ukrainos ir Gruzijos prisijungimo šansus.

Aljansas tada neturėjo jokių karinių planų ginti Baltijos valstybes ir nematė tam poreikio, o kalbos apie teritorinę gynybą buvo tabu. Kad Rusija užpultų savo kaimynę ir aneksuotų jos teritoriją, atrodė menkai tikėtina net Trakuose susirinkusiems „vanagams“.

Bėgant laikui „Sniego susitikimuose“ įvyko liūdnų, bet reikalingų pokyčių: jie tapo didesni ir labiau struktūruoti, vis dėlto išliko pagrindinis jų bruožas – atviros ir nepriklausomos diskusijos. Kasmet atsiranda naujų veidų ir naujų opijų temų. Tačiau problemų kontūrai daugiausia liko panašūs: svarbiausias klausimas – ar Europos pakrašty esančios valstybės gali kliautis amerikiečiais.

Vadovaujant George'ui W. Bushui buvo nerimaujama (pamenate?), kad karas su terorizmu vykdomas transatlantinės sanglaudos kaina. Atėjus į valdžią Barackui Obamai, būgštauta dėl neatsargumo, susijusio su santykių su Rusija „perkrovimu“, staigaus priešraketinės gynybos planų atšaukimo ir „kurso posūkio į Aziją“.

Donaldo Trampo atstu-

mianti retorika dar labiau pabrėžia šią problemą. Faktai akivaizdūs: JAV kariuomenės įsipareigojimas „fronto linijos valstybėms“ dar niekada nebuvo didesnis, stipresnis ar geriau finansuojamas. Tačiau ar greit supykstantis, sandoarius sudarinėti mėgstantis prezidentas užklupus krizei negali priimti (ar tvirtyje paskelbti) neteisingo sprendimo? Niekas to nežino. Kai kurie lietuviai tiek privačiai, tiek gana viešai svarsto, ar amerikiečiams nebus taip pat lengva išsižadėti Baltijos šalių ir kitų sąjungininkių Europoje, kaip kad įvyko su kurdais Sirijoje.

Kad būtų išvengta tokio likimo, sąjungininkės Jungtinės Valstijoms privalo tapti nepakeičiamos. „Sniego susitikimuose“ netyla diskusijos, ar europiečiai daro pakankamai. Žinoma, smarkiai išaugo išlaidos gynybai, palyginus su liūdnais 2007-ųjų standartais. Lietuvos politikai pasiekė beveik visų partijų palaikytą susitarimą padidinti gynybos biudžetą iki 2,5 proc. bendrojo vidaus produkto.

Toks platus sutarimo masas paremtas stipria Lietuvos saugumo politikos kultūra, apie kokią daugelis kitų šalių gali tik pasvajoti. Taip pat tai atkreipia dėmesį į kitą dalyką: užsieniečiai į „Sniego susitikimus“ atvyksta nebe mokyti, o mokytis. Lietuvos turimos žinios kibernetiniais klausimais, Baltarusijos, pasipriešinimo, rezervinių karių, informacinio karo ir kitomis aktualiomis temomis yra labai paklausios. Priimanti šalis veikiausiai pernelyg kuklinasi: būsimiems „Sniego susitikimams“ gali būti naudinga, jei juose užuot itin dosniai skyrus laiką užsienio svečiams, daugiau dėmesio būtų skiriama vietos talentams.

Tačiau dilemų vis dar pakanka. Europa privalo daryti daugiau, bet ant savo pastangų jai nereikėtų klijuoti tokių provokacinių etikečių kaip „strateginė autonomija“ ar „Europos kariuomenė“. Mažos šalys priklauso nuo daugiaša-

lių gairių, bet ši JAV administracija mėgsta dvišalius susitarimus. „Trumpo fortas“, jei Lenkijai pavyks tinkamai jį sukurti, gali būti naudingas Baltijos šalims, bet jis gali ir įstumti jas į pavojingą padėtį.

Karščiausia tema Vašingtone šiuo metu yra ne Rusija, o Kinija. Lietuvių, jų draugų ir sąjungininkų Europoje laukia sunkus darbas pademonstruoti JAV administracijai, kad tame nepažįstamame fronte jie gali padėti, o ne sutrukdyti. Pirmiausia tai reiškia, kad reikia kritiškai pažiūrėti į Kinijos remiamą verslą regione.

Kaip tik tada, kai „Sniego susitikimo“ dalyviai keliavo į oro uostą, Lenkijoje buvo suimti du Varšuvoje dirbantys asmenys iš „Huawei“, su Pekino režimu susijusios elektronikos kompanijos. Tai gali būti pranašiškas ženklas.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

SUPLANUOTAS ANTRAS JAV IR ŠIAURĖS KORĖJOS VADOVŲ SUSITIKIMAS

Po Šiaurės Korėjos generolo apsilankymo Vašingtone Baltieji rūmai paskelbė, kad JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) vasario pabaigoje antrą kartą susitiks su Šiaurės Korėjos vadu Kim Jong Unu, informuoja *AFP*.

Korėjos darbo partijos pirmininko pavaduotojas Kim Yong-cholas, laikomas Šiaurės Korėjos vadovo dešiniąja ranka, susitiko su JAV prezidentu Baltuosiuose rūmuose, o susitikimas truko neįprastai ilgai – 90 minučių.

Siekiamo, kad Šiaurės Korėja atsisakytų branduolinio ginklo ir taip sumažėtų dešimtmečius tvyrantis priešiškus.

Baltųjų rūmų atstovė spaudai Sarah Sanders pareiškė, kad JAV prezidentas ir Kim Jong Unas vėl susitiks vasario pabaigoje, o apie susitikimo vietą bus pranešta vėliau.

Dar prieš metus D. Trumpas grasino nušluoti Šiaurės Korėją nuo žemės paviršiaus, o Pchenjano branduolinio ginklo ir raketų nešėjų bandymai kėlė nerimą Rytų Azijoje. Dabar S. Sanders gyrė Šiaurės Korėjos pastangas susitaikyti, tačiau pabrėžė, kad bent jau kol kas sankcijos prieš Šiaurės Korėją nebus atšauktos.

„JAV spaudimas ir sankcijos Šiaurės Korėjai tėsis tol, kol mes pamatysime ir įsitikinsime, kad branduolinio ginklo atsisakytą“, – JAV prezidento atstovė spaudai sakė žurnalistams. *ELTA*

tokios opozicijos veiklos faktus!) ir pan. Kadangi į Premjero akiratį tąkart pakliuvo ne tik opozicija, bet ir populiarius žurnalistas ir visuomenininkas Andrius Tapinas, tai „pagrindinio veikėjo laurai“ buvo skirti jam. A. Tapinas į Premjerą kreipėsi atviru laišku, ragindamas Premjerą arba pateikti įrodymus, arba paneigti ir atsiprašyti – juk kaltinimai valstybės išdavimu nėra papokštavimas! Kaip nuo žąsies vanduo – S. Skvernelis atsakė, kad nedalyvaus šiame „Tapino šou“... Vėl pagalvoji – o jeigu darbu Kremliui patį Premjerą (ar Seimo kultūros komiteto pirmininką Ramūną Karbauskį) būtų taip tiesmukiškai apkaltinęs A. Tapinas? Tai tokį „šou“ A. Tapinui surengtų Premjeras, kad mažai nepasirodytų! Valdančiosios daugumos atstovų nesiskaitymas su opozicija ir žiniasklaidos atstovais jau nestebina – kas moka, tas ir muziką užsako.

Kęstutis Šilkūnas

SAUSIO 13-OSIOS IŠVAKARĖSE – PREZIDENTĖS SUSITIKIMAS SU LAISVĖS GYNĖJŲ ARTIMAISIAIS

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Sausio 13-osios aukų artimaisiais. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

Vilnius, sausio 11 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, minint Laisvės gynėjų dienos 28-ąsias metines, susitiko su Sausio 13-osios aukų artimaisiais. Drauge su jais šalies vadovė uždegė žvakutę ir prisijungė prie akcijos „Atmintis gyva, nes liudija”.

Pasak Prezidentės, Sausio 13-oji Lietuvai visada primins už Tėvynės laisvę savo gyvybes paaukojusius tautos didvyrius. Tačiau kartu tai ir

pergalės diena, kuri visam pasauliui parodė, kad Lietuva buvo, yra ir bus savarankiška ir nepriklausoma. Valstybės vadovės teigimu, Laisvės gynėjų diena žymi epochinį lūžį, nuo kurio žodžiai Lietuva, Laisvė ir Nepriklausomybė visuomet eina greta.

Prieš 28 metus, prie televizijos bokšto Vilniuje, kovoje už Lietuvos laisvę žuvo 14 žmonių. Jauniausiam iš jų buvo vos 17, vyriausiam – 55

metai.

Sausio 13-ąją Prezidentė paminėjo iškilminguose renginiuose, skirtuose 28-osioms šios dienos metinėms. Sekmadienio ryte šalies vadovė dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo posėdyje ir Valstybės vėliavų pakėlimo ceremonijoje Nepriklausomybės aikštėje. Vėliau Prezidentė Sausio 13-osios aukas pagerbė Antakalnio kapinėse.

Prezidentės spaudos tarnyba

LIETUVOS PREMJERAS: PASIRENGIMAS, KOVINĖ DVASIA IR VALIOS STIPRYBĖ – TIKROJI KARIUOMENĖS GALIA

Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis lankėsi Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotajame pėstininkų batalione ir aptarė kariams aktualius klausimus.

Premjeras akcentavo, kad praėję metai mūsų valstybei ir krašto apsaugos sistamai buvo istoriniai ne tik dėl šimtmečio minėjimo. Labai svarbus pasiekimas – 2 proc. bendrojo

vidaus produkto gynybos finansavimas. Jis pasidžiaugė, kad pavyko prie vieno stalo sukviesti pagrindinių parlamentinių partijų vadovus ir pasirašyti susitarimą, kuris įpareigoja iki 2030 m. pasiekti ne mažiau nei 2,5 proc. BVP krašto apsaugos finansavimą.

Šiame susitarime taip pat įvardintos modernizavimo kryptys, aptariama kovos su hibridinėmis grėsmėmis svarba. Pasak S.Skvernelio, tokiam pasienio regionui kaip Tauragė tai svarbu ne tik gynybine, kontržvalgybine,

tačiau ir pilietinio atsparumo bei ekonominio saugumo prasmėmis. Kiekvieno čia gyvenančio piliečio lojalumas ir budrumas yra itin svarbus. Pabrėžta, jog Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio mechanizuotas batalionas – viena pirmųjų Lietuvos gynybos linijų, tad jo vaidmuo mūsų šalies gynyboje yra išskirtis.

„Tačiau tikroji kariuomenės galia yra ne infrastruktūra ar karinė technika, o jūs, kariai. Jūsų pasirengimas, kovinė dvasia ir valios stiprybė. Jūsų gretose matau ir daug

nuolatinės privalomosios tarnybos karių. Jūs „šauktiniai, esate ne tik tvirtas kariuomenės ir visuomenės ryšys, bet ir konkretus įrodymas pilietiškumo ir pareigos valstybei vykdymo. Kiekvienas iš Jūsų asmeniškai prisidedate prie bendro savo, savo artimųjų, šeimos narių ir draugų saugumo užtikrinimo”, – sakė premjeras.

Lietuvos Vyriausybės vadovas nuoširdžiai padėkojo kariams už tarnybą ir palinkėjo kuo didžiausios sėkmės.

LRV

Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotajame pėstininkų batalione. *LRV*

SIMBOLINIAME PAGARBOS BĖGIME VAŠINGTONE PAGERBTI LIETUVOS LAISVĖS GYNĖJAI

Lietuvos ambasada Vašingtone Laisvės gynėjų dieną surengė simbolinį pagarbos bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu”, skirtą pagerbti Sausio 13-osios didvyrius. Bėgime dalyvavo gausus būrys JAV gyvenančių lietuvių, Lietuvos draugų ir Lietuvos bei kitų šalių diplomatų, kurie solidarizavsi kartu su Vilniuje ir kitose pasaulio šalyse jau 28 kartą rengiamo bėgimo dalyviais, prisimindami ir padėkodami Lietuvos laisvės gynėjams.

Simbolinio bėgimo Vašingtone trasa driekėsi nuo JAV Kapitolijaus link Abraomo Linkolno memorialo ir atgal. Šeimos su mažais vaikais bėgdami ar eidami įveikė kiek trumpesnę distanciją iki Vašingtono monumento.

Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas prieš

finišą perskaitė Sausio 13-ąją žuvusiųjų vardus ir pavardes, o po finišo visiems bėgimo dalyviams buvo įteikti atminimo medaliai, kuriuos gauna ir bėgikai Vilniuje įveikę bėgimo „Gyvybės ir mirties keliu” distanciją nuo Antakalnio kapinių iki Televizijos bokšto.

Kiekvienais metais sausio mėnesį vykstantis bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu” pirmą kartą surengtas 1992 metais, minint pirmąsias Sausio 13-osios metines. 9 kilometrų bėgimo trasa simboliškai sujungia Antakalnio kapines, kuriose palaidotos Sausio 13-osios aukos, ir Televizijos bokštą. Prieš startą bėgimo dalyviai padeda gėlių ant žuvusiųjų kapų. Bėgimą Vilniuje organizuoja ir vykdo Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacija kartu su Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomene. **LR URM**

Bėgime dalyvavo gausus būrys JAV gyvenančių lietuvių. *LR URM*

PARTIZANO J. ŽEMAIČIO-VYTAUTO DUKTERČIA: JIS LIETUVOJE UŽMIRŠTAS

Seimas 2019-uosius paskelbė pripažinto prezidento, partizanų vado Jono Žemaičio-Vytauto metais. Jo dukterėčia prisimena, kad net lankydamas prisimena, kad net lankydamas šeimą jis nenusivilkdavo karinės uniformos ir visad parveždavo dovanų. Tiek artimieji, tiek tyrinėtojai sako, kad J. Žemaičio-Vytauto atminimas turi būti įamžintas plačiau.

J. Žemaičio-Vytauto dukterėčios Aušros Juškaitės-Vilkienės vaikystė baigėsi esant penkerių. Ji su šeima 1941 m. buvo ištremta. Po šešerių metų ji nelegaliai sugebėjo grįžti į Lietuvą, bet neilgam – po keletrių metų, tuo metu paauglė, vėl buvo suimta.

„Mane, trylikametę, suėmė. Kalėjime laikė keturis mėnesius ir išvežė [...]. 1970 m. trečią kartą grįžau į Lietuvą”, – pasakoja A. Juškaitė-Vilkienė.

Vis dėlto moteris ir dabar puikiai prisimena dėdę. J. Žemaitis-Vytautas buvo ir jos krikštatėvis. Jis namuose buvo visada laukiamas.

„Jis pas mus dažnai atvažiuodavo į namus. Prisimenu,

kaip jis vilkėdavo karišką uniformą. Mes labai jo laukdavome, mus domindavo jo dovanos. Viena tokių dovanų – prancūziška lėlė”, – prisimena A. Juškaitė-Vilienė.

Archeologas Vyktas Vaitkevičius sako, kad buvusio prezidento vardu galėtų būti pavadinta daugiau gatvių ir mokyklų. „Tai – vienas iš mūsų partizanų vadų, kuriam teko suvienyti [tautą]. Jam pasisekė tai padaryti ir jis tapo partizanų sukurtos pogrindžio valstybės prezidentu. Tai visi žinome – ketvirtasis prezidentas, ir tuo niekas neabejoja.”

J. Žemaičio-Vytauto dukterėčia taip pat teigia, kad dėdė pamirštas: „Jo tiek padaryta dėl Lietuvos, tiek kovota, o jis yra užmirštas Lietuvoje. Mane tai labai iki šiol jaudina.”

Šiomet numatoma Jono Žemaičio-Vytauto pagerbimo programa. Ji prasidės vasario 16-ąją, kai minimos Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos Deklaracijos 70-osios metinės. Seimas 2019 m. yra paskelbęs J. Žemaičio-Vytauto metais. **LRT**

AMSTERDAME APTARIAMA BENDRŲ ES KIBERNETINIŲ PAJĖGŲ KŪRIMO PAŽANGA

Sausio 17-18 d. Amsterdamo (Nyderlandai) rengiama Lietuvos vadovaujamo Europos Sąjungos kibernetinių greitojo reagavimo pajėgų ir tarpusavio pagalbos kibernetinio saugumo srityje projekto metinė konferencija.

„Per pastaruosius metus kartu su projekto dalyviais ir partneriais pasiekėme didelę pažangą bendrų ES kibernetinių pajėgų sukūrimo kelyje. Tai tik patvirtina, kad galime praktiškai apjungti pajėgas kovai su grėsmėmis kibernetinėje erdvėje ir sustiprinti kolektyvinę gynybą šioje dimensijoje“, – sako konferencijoje dalyvausiantis Lietuvos krašto apsaugos viceministras Edvinas Kerza.

ES Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) rėmuose vystomos Lietuvos iniciatyvos pastarųjų metų rezultatus ir ambicijas ateičiai aptars projekto dalyviai ir stebėtojai iš 13 ES šalių narių, taip pat strateginiai partneriai iš ES Reagavimo į kompiuterių incidentus tarnybos (CERT-EU), Europos

gynybos agentūros (EDA) ir NATO.

Vystant šį PESCO projektą per 2018 m. septynios ES šalys narės jau pasirašė ketinimų protokolą, įpareigojantį kurti bendras kibernetines pajėgas, o dar bent kelios šalys narės yra išreiškusios norą prisijungti ateityje.

Paruošta teisinė bazė tokių ES kibernetinių pajėgų veikimui, nustatytos rolės ir procedūros, kurios buvo patikrintos per Lietuvoje vykusias kibernetinio saugumo pratybas „Kibernetinis skydas“. Pratybose dalyvavo ES šalių narių kibernetinio saugumo padalinių vadovai bei pirmoji ES kibernetinė greitojo reagavimo komanda, kurią metų trukmės rotacijai iki 2020 m. skiria Nyderlandai.

Lietuvos dar 2017 metais pasiūlyta iniciatyva siekiama sukurti rotuojamas ES Kibernetines greitojo reagavimo komandas, kurias sudarytų projekte dalyvaujančių šalių kibernetinių incidentų tyrimų ir kitų saugumą užtikrinančių institucijų specialistai.

Europos Sąjungos kibernetinių greitojo reagavimo pajėgų ir tarpusavio pagalbos kibernetinio saugumo srityje projekto metinės konferencijos dalyviai.

Nyderlandų gynybos ministerijos nuotr.

Toks žingsnis ES šalių bendradarbiavimą kibernetinėje srityje pakeltų į naują lygmenį, kuomet nebūtų apsiribojama vien nacionalinėmis pajėgomis, o šalys narės taip pat galėtų dalintis informacija, žmogiškaisiais resursais, mokslo pasiekimais, teikti pagalbą ES institucijoms, kitoms šalims narėms ir partneriams.

ES bendradarbiavimo kibernetinėje gynybos srityje projektui vadovauja Lietuva, aštuonios ES šalys narės – Estija, Ispanija,

Kroatija, Lenkija, Nyderlandai, Prancūzija, Rumunija ir Suomija yra projekto dalyvės, dar keturios šalys – Belgija, Graikija, Slovėnija ir Vokietija yra šio projekto stebėtojos.

Bendrų ES kibernetinių greitojo reagavimo pajėgų kūrimo ir savitarpio pagalbos kibernetinio saugumo srityje iniciatyva yra viena labiausiai praktiškai pažengusių iš 17-os ES Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) patvirtintų projektų, kuriems

2017 m. pabaigoje pritarė ES šalys narės.

Nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (angl. *Permanent Structured Cooperation, PESCO*) yra ES Lisabonos sutartyje numatytas instrumentas, skirtas gilinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje toms ES valstybėms narėms, kurių kariniai pajėgumai atitinka aukštesnius kriterijus ir kurios tarpusavyje yra susaistytos didesniais įsipareigojimais. **LR KAM**

NEPRIKLAUSOMYBĖS AIKŠTĖJE – KRAŠTO APSAUGOS SAVANORIŲ PAJĖGŲ ĮKŪRIMO 28-ŲJŲ METINIŲ MINĖJIMAS

Sausio 17 d. Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgos (KASP) minėdamos 28-ąsias įkūrimo metines surengė iškilmingą rikiuotę, kurios metu buvo apdovanota geriausia praėjusių metų KASP kuopa, pagerbti kariuomenės kūrėjai, garbės savanoriai ir karių savanorių darbdaviai, aidėjo istorinės patrankos šūviai. Savanorių pajėgas pasveikino Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Viktoras Pranskietis, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo

primininkas prof. Vytautas Landsbergis, Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos kariuomenės vadovybė.

Geriausios kuopos išrinkimas iš visų Krašto apsaugos savanorių pajėgų 62-jų kuopų yra visų KASP karių motyvavimas siekti geriausių rezultatų karinio rengimo, kuopos personalo komplektavimo, drausmės, karių pratybų lankomumo, šaudymo ir matomumo visuomenėje kriterijuose.

„Lyderio pozicijas išlaikanti Gargždų kuopa gali didžiuotis savo rezultatais. Šios kuopos pasiekimų paslaptis – karių sa-

vanorių asmeninė ir kolektyvinė motyvacija: geriausios kuopos vardą išlaikyti padėjo eiliniai kariai, puikiai atlikdami savo tarnybą“, – sako krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis, praėjusiais metais pereinamąjį apdovanojimą – istorinį atkurtą XIV amžiaus kalaviją, įteikęs kapitono Lino Ambraziūno vadovaujamai Žemaičių apygardos 3-iosios rinktinės 302-oji lengvųjų pėstininkų kuopai, įsikūrusiai Gargžduose. Šiemet ši kuopa, jau ketvirtąjį kartą iš eilės iškovojo geriausios kuopos titulą.

Geriausios kuopos rinkimų

kriterijų rezultatai yra vieši, kitų kuopų kariai juos mato, lygina su savaisiais ir konkurencija dėl geriausios kuopos vardo KASP yra karšta. Daugelio kuopų rezultatai šiemet vos keliais balais skyrėsi nuo nugalėtojų. Antrąją vietą šiemet užėmė Dainavos apygardos 1-osios rinktinės Štabo aprūpinimo kuopa, o trečiąją – Žemaičių rinktinės 301-oji pėstininkų kuopa.

Šiemet pirmą kartą Lenkijos savanorių pajėgos (*Wojska obrony terytorialnej*), atstovaujamos vado brg. gen. Wiesław Kukuła, pasirašė bendradarbiavimo susitarimą su Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgomis. Taip pat kaip ir kasmet, minint KASP įkūrimo metines, buvo pasirašytas Lietuvos, Latvijos ir Estijos Savanorių pajėgų bendradarbiavimo susitarimas. Šiais metais juos pasirašė Latvijos „Zemessardze“ vadas brg. gen. Ainārs Ozoliņš, Estijos „Kaitseliit“ vadas gen. mjr. Meelis Kiili bei Lietuvos KASP vadas plk. Dainius Pašvenskas. Bendradarbiavimo susitarimuose numatomas karių dalyvavimas karinio rengimo, sporto ir kituose renginiuose.

KASP įkūrimo metinių minėjimo tradicija jau tapo „Diena su uniforma“, kai visoje Lietuvoje kariai savanoriai, įprastai dėvintys uniformą tik pratybų metu, dažniausiai savaitgaliais, atrodo kariškai ir būdami civiliniuose darbuose, mokslo įstaigose ar laisvalaikiu.

1991-ųjų metų sausio 17 dieną, po Sovietų Sąjungos bandymo ginkluota jėga nuversti teisėtą Lietuvos vyriausybę, Aukščiausioji Taryba priėmė Įstatymą dėl Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos (SKAT) įkūrimo. Remiantis šiuo įstatymu oficialiai pradėjo veikti Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba (SKAT, 1998 m. reorganizuota į KASP). Įstatymas įteisino ir juridškai legalizavo jau veikiančias savanorių formuotes, sudarė prielaidas paskirti vadovybę, formuoti dalinius. Įkūrus Savanoriškąją krašto apsaugos tarnybą, buvo išspręstas vienas esminis uždavinys – į valstybės gynimą oficialiai buvo įtraukta visuomenė, kuri valstybę jau gynė remdamasi įstatymu.

Šiuo metu Krašto apsaugos savanorių pajėgos rengia karių savanorių Lietuvos Respublikos sausumos teritorijos ginkluotai gynybai. Pajėgose tarnauja apie 4900 karių savanorių – pagal kario savanorio sutartį savanoriškai įsipareigojusį karo prievolininkų, atliekančių nenuolatinę karo tarnybą. Kovinio rengimo pratybos kariams savanoriams vyksta apie 30 dienų per metus, dažniausiai savaitgaliais, todėl savanoriai suderina tarnybą kariuomenėje ir civilinę veiklą – darbą ar studijas. Kariais savanoriais gali tapti LR piliečiai nuo 18 iki 60 metų. **LR KAM**

Nepriklausomybės aikštėje, Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgos (KASP) 28-ųjų įkūrimo metinių iškilmingoje rikiuotėje.

KASP nuotr.

2018 M. LAISVĖS PREMIJA ĮTEIKTA LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SĄJŪDŽIO PARTIZANŲ GRUPEI

Seimo kanceliarijos nuotr. (autorė Džoja Gunda Barysaitė)

Sausio 13-ąją, Laisvės gynėjų dieną, iškilmingame minėjime 2018 m. Laisvės premija įteikta Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio partizanų grupei – Jonui Abukauskui, Vytautui Balsiui, Jonui Čeponiui, Juozui Jakavoniui, Bronislovui Juospaičiui, Jonui Kadžioniui ir Juozui Mociui. Laisvės premijos statulėlę antisovietinio pasipriešinimo dalyviams įteikė Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis.

Seimas pirmą kartą Laisvės premiją skyrė septynių asmenų grupei, taip pagerbdamas pagrindinę ginkluotojo antisovietinio pasipriešinimo organizaciją – Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdį. Partizanų grupei skirtas apdovanojimas – simbolinis pagarbos ženklas visiems Laisvės kovų dalyviams, savo gyvenimą paskyrusiems kovai už laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvos valstybę.

Sveikindama Laisvės premiją gavusią partizanų grupę Seimo narė, Laisvės premijų komisijos pirmininkė Radvilė

Morkūnaitė-Mikulėnienė sakė: „Septyni partizanai – prieš ketvirtį amžiaus atkurtos Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio organizacijos tuometės vadovybės nariai, atstovaujantys skirtingoms apygardoms ir tarsi sujungiantys visus, kovojusius už Laisvę. Visus tūkstančius, kurie yra ir buvo labai gražios prigimties, kuriems yra aukštas dangus, nes jie tarsi nepagautas paukštis, sklendžiantis skliautu, nes jiems duota aukštesnė misija – įkvėpti ir saugoti.“

Seimo narė pabrėžė ginkluotojo antisovietinio pasipriešinimo dalyvių indėlį į galutinį Lietuvos išsivadavimą: „Taip, tai buvo paprasti žmonės, bet jų stipri dvasia leidžia juos matyti nepaprastose šviesose. Jie yra drąsi, laisva ir laiminti Lietuva. Ir jie yra PERGALĖ, kurią galutinai užtvirtinote Jūs, Sausio 13-osios Laisvės gynėjai.“

„Lietuva turi savo gyvą legendą. Tai ne pasaka apie milžinus, tai yra tikra legenda, modernios Lietuvos mitas su tikrais žmonėmis, iš kurių

mes semiamės tikėjimo ir pasitikėjimo“, – teigė Laisvės premijų komisijos pirmininkė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

2018 m. Laisvės premija apdovanotosios Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio partizanų grupės vardu kalbėjęs Jonas Kadžionis teigė, kad „bedieviška bolševikiška okupacija Lietuvai buvo tragiška, ji žudė ne tik tautos kūną, bet ir sielą, griovė kryžius, tautos paminklus, šventoves. Šventoves griovė mūsų vaikelių ir jaunimo širdyse. Lietuva priešinosi, pasaulis nežino analogų, kad tokia maža tautelė dešimt metų būtų vedusi ginkluotą kovą prieš tokią brutalią, su niekuo nesiskaitančią blogio imperiją“.

Laisvės kovų dalyvis pabrėžė, kad „ypač didvyriškai gynėsi krikščioniškai išauklėtas Lietuvos kaimas, artojų sūnūs, šį kartą ir dukros, ir Lietuvos Katalikų Bažnyčia. Tai buvo gražiausias tautos žiedas, kurį okupantai ir kolaborantai trypė gatvių purve, raistuos, sribynuose ir kalėjimuose.“

Partizanų Jono Abukausko-Siaubo, Vytauto Balsio-Uosio, Jono Čeponio-Vaidilos, Juozo Jakavonio-Tigro, Bronislovo Juospaičio-Direktoriaus, Jono Kadžionio-Bėdos ir Juozo Mociaus-Šviedrio apsisprendimas brutalaus teroro sąlygomis aukoti asmeninius interesus, pasirenkant ginkluotą kovą už Lietuvos nepriklausomybę, liudijo jų drąsą ir idealizmą.

Vykstant ginkluotajam antisovietiniam pasipriešinimui jie atstovavo skirtingoms partizanų apygardoms – Algimanto, Dainavos, Kėstučio, Tauro ir Vyčio. Į ginkluotąjį pasipriešinimą įsitraukę būdami vos 19–22 metų amžiaus, per keletą metų jie išgyveno visą partizaninio karo dramatinę kovos krikštą, partizanų bunkerio šaltį, sužeidimus, deją, ir buvusių kovos draugų išdavystes. Patekę į okupantų represinių struktūrų rankas, praėjo tardymų Golgotą, išliko lagerio ir tremties Sibire metais. Lagerių ir tremties sunkumai ir nepritekliai nepalaužė jų tikėjimo laisve. Kartu

LRS

DĖL ŠMEIŽTO PRIEŠ LIETUVOS PARTIZANUS PRAŠOMA TAIKYTI SANKCIJAS KANALUI „ROSSIJA 24“

Seimo Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos nariai Laurynas Kasčiūnas ir Audronius Ažubalis raštu kreipėsi į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (LRTK) pirmininką Mantą Martišių dėl melagingos ir neapykantą kurstančios informacijos paskelbimo apie Lietuvos partizanus, kuriems šių metų sausio 13 d. buvo įteikta Laisvės premija, sakoma pranešime žiniasklaidai.

Kaip rašoma Seimo narių rašte, 2019 m. sausio 14 dieną Rusijos televizijos kanalo „Rossija 24“ transliuotoje žinių

ir aktualijų laidoje buvo parodytas reportažas apie 2019 m. sausio 13 d. Seimo iškilmingo posėdžio, skirto Laisvės gynėjų dienai paminėti, metu Laisvės premijos įteikimą Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio partizanų grupei.

Reportaže partizanai buvo išvadinti nusikaltėliais ir taikių gyventojų bei vaikų žudikais. Buvo parodyta žinoma nuotrauka iš „Lietūkio“ garažo Kaune, taip pat nuotrauka, kurioje lietuvė aprauda 1941 m. sovietų teroro aukas – visa tai buvo pateikta kaip Lietuvos partizanų aukos. Reportaže taip pat buvo pateikta

daug melagingos statistikos apie neva nuo partizanų nukentėjusių aukų skaičių.

„Akivaizdu, kad buvo skelbiama melaginga informacija apie Lietuvos partizaninį pasipriešinimą, menkinami Lietuvos partizanai, kurstoma neapykanta jų atžvilgiu. Tai nėra pirmas atvejis, kada rusiški televizijos kanalai skleidžia tokio ir panašaus pobūdžio informaciją apie Lietuvą ar kitas Baltijos šalis. Vykdydama informacinį karą ir skleidama priešišką propagandą, melagingas žinias, Rusija siekia kurstyti visuomenės įtampą ir

satkurie.pl

Lietuvos žmonių nepasitikėjimą savo valstybe“, – teigė L. Kasčiūnas.

Seimo nariai savo rašte prašo įvertinti ir pritaikyti sankcijas šiam kanalui:

„Prašome įvertinti minėtoje televizijos kanalo „Rossija 24“

jų gyvenimo istorijos skirtingos ir todėl vertos atskiros knygos ar kino filmo siužeto. Sulaukę garbingo amžiaus, šie partizanai yra Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio simboliai, kasdiene savo veikla aktyviai liudijantys Lietuvos laisvės kovų istorinę atmintį. Šiandienos Lietuvos visuomenei jie yra tikrojo herojiškumo pavyzdys. (Iš leidinio „Laisvės premija“ (2018), Žydrūno Mačiuko tekstas.)

Laisvės premija, įsteigta 2011 m. rugsėjo 15 d., siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą.

2011 m. Laisvės premija skirta Rusijos kovotojui už laisvę, žmogaus teises ir demokratiją Sergejui Kovaliovui, 2012 m. – Lietuvos laisvės lygos įkūrėjui, „45-ių pabaltijiečių memorandumo“ iniciatoriui, politiniam kaliniui Antanui Terleckui, 2013 m. – kovotojui už Lietuvos laisvę ir žmogaus teises, aktyviam Lietuvos neginkluoto pasipriešinimo dalyviui, politiniam kaliniui, pagrindinės spaudos leidinio „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ steigėjui, redaktoriui, Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komiteto nariui, arkivyskupui Sigitui Juozui Tamkevičiui, 2014 m. – Lenkijos visuomenės veikėjui, disidentui, vienam iš „Solidarumo“ lyderių, žurnalistinei, eseistui ir politikos publicistui, Lenkijos dienraščio „Gazeta Wyborcza“ vyriausiajam redaktoriui Adamui Michnikui, 2016 m. – Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkui, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui Vytautui Landsbergiui ir Prezidentui Valdui Adamkui, 2017 m. – laisvės gynėjai, politinei kalinei Nijolei Sadūnaitei.

LRS

žinių ir aktualijų laidoje rodytą reportažą apie Laisvės premijos įteikimą Lietuvos partizanams ir šiam televizijos kanalui pritaikyti įstatymuose numatytas poveikio priemones“, – kalbėjo A. Ažubalis.

ELTA

AIRIJA

SAUSIO 13-OSIOS PAMINĖJIMO RENGINIAI AIRIJOJE

Lietuvos Respublikos ambasada Airijoje kartu su Airijos lietuviais paminėjo Laisvės gynėjų dieną, pasiektą pilietinę pergalę prieš agresorių ir pagerbė žuvusiųjų už laisvę atminimą.

Sausio 11 d. ambasada prisijungė prie pilietinės iniciatyvos „Atmintis gyva, nes liudija“. Ankstyvą rytą ambasados langus apšvietė atminimo žvakių šviesa.

Sausio 13 d. vyko jau tradiciniu tapęs Airijos lietuvių bėgikų klubo rengiamas bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“, kuris simboliškai prasideda ir baigiasi ambasadoje, o maršrutas veda pro Airijos parla-

mento rūmus ir Nacionalinės televizijos bokštą. Bėgime dalyvavo gausus būrys tautiečių, gyvenančių Dubline ir kituose Airijos miestuose.

Vėliau Dublino šv. Andriejaus bažnyčioje vyko šv. Mišios, kurias aukojo Airijos lietuvių katalikų misijos kapelionas kunigas Egidijus Arnašius. Po šv. Mišių Airijos lietuvių bendruomenė ir „Lyrikos vakarų grupė“ surengė laisvės kovų aukų atminimui ir pasiektai pergalei skirtą meninę programą.

Prie įėjimo į bažnyčią buvo uždegtos atminimo žvakės.

LR URM

Šv. Andriejaus bažnyčioje šv. Mišias aukojo Airijos lietuvių katalikų misijos kapelionas kunigas Egidijus Arnašius.

LR URM

AUSTRIJA

VIENOJE PAMINĖTA LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA

Sausio 11 d. Lietuvos ambasadoje Vienoje paminėta Laisvės gynėjų diena. Gausiai susirinkusiems lietuviams ir Lietuvos bičiuliams Austrijoje buvo pristatytas Gražinos Ručytės-Landsbergienės ir Agnės Marcinkevičiūtės dokumentinis filmas „Vytautas Landsbergis – laisvės keliu“, kuriame apžvelgiami 1990-1992 metų svarbiausi atkurtos Nepriklausomos Lietuvos politiniai įvykiai. Renginio svečius pasveikino Lietuvos Respublikos ambasadorius Austrijoje Donatas Kušlys. Vakaro garbės svečias Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Lietuvos Respublikos ambasadorius prie Europos saugumo ir ben-

dradarbiavimo organizacijos bei kitų tarptautinių organizacijų Vienoje Aurimas Taurantas. Jis pasidalino jaudinančiais prisiminimais apie lemtingosios Sausio 13-osios nakties įvykius Parlamente.

Minėdama Sausio 13-ąją, Lietuvos ambasada Austrijoje prisijungė prie kasmetinės pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“, uždegdama atminimo žvakutes.

Minint 28-ąsias Sausio 13-osios įvykių metines, Lietuvos ambasada Austrijoje kartu su Austrijos lietuvių jaunimo sąjunga organizavo bei dalyvavo jau tradiciniu tapusiame pagarbos bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“ Vienos Praterio parke.

LR UMR

URUGVAJUS

RENGIAMA KONSULINĖ MISIJA Į MONTEVIDĖJŲ

2019 m. vasario 18-19 dienomis rengiama konsulinė misija į Montevidėjų (Urugvajus), kurios metu Urugvajuje gyvenantiems Lietuvos piliečiams bus sudarytos galimybės pateikti prašymus dėl pasų keitimo ir išdavimo, užsienyje sudarytų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje bei pateikti gyvenamosios vietos deklaracijas.

Dėl išankstinės registracijos priėmimui konsulinės misijos metu prašome kreiptis į Lietuvos generalinį konsulatą San Paule el. paštu atendimeto@mfa.lt

mena apie didelę laisvės kainą. Prisimename ir pagerbiame tuos žmones, kurie už laisvę buvo pasirengę atiduoti savo gyvybes,” – sakė Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas.

LR URM

Tai jau ketvirtoji išvažiuojamoji konsulinė misija į Urugvajų. Lietuvos gyventojų registro tarnybos duomenimis, Urugvajuje gyvena 401 Lietuvos pilietis.

Išvažiuojamųjų konsulinų misijų organizavimas tapo būtinu į Lietuvos pasą pradėjus įrašinėti asmens biometrinius duomenis. Lietuvos konsuliniai pareigūnai vyksta į tuos regionus, kur yra didelės lietuvių bendruomenės ir kuriuose nėra Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos. Šiais metais suplanuotos 25 konsulinės išvažiuojamosios misijos.

Konsulinę misiją Montevidėjuje organizuoja Lietuvos generalinis konsulas San Paule kartu su Lietuvos garbės konsulatu Montevidėjuje.

LR URM

ISPANIJA

PAGARBOS BĖGIMAS „GYVYBĖS IR MIRTIES KELIU” MADRIDE

Lietuvos Respublikos ambasada Ispanijos Karalystėje sausio 12 d. Madrido parke La Casa de Campo surengė pagarbos bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtą už Lietuvos laisvę 1991 m. sausio 13-ąją žuvusiems atminti. Susirinkusiuosius pasveikino ambasadorė Skaistė Aniulienė

ir, prisiminusi tragiškus to meto įvykius, paprašė tylos minute pagerbti Sausio 13-osios aukas.

Pagarbos bėgimo dalyviai įveikė devynių kilometrų distanciją, simbolizuojančią atstumą tarp Antakalnio kapinių ir Televizijos bokšto. Nebėgantys renginio svečiai

laisvės aukų atminimą galėjo pagerbti žingsniuodami 4,5 km solidarumo ratą. Į renginį susirinko lietuvių bendruomenės atstovai, Estijos, Latvijos, Liuksemburgo, Slovėnijos ir kitų ambasadų atstovai bei vietos sportininkai. Visiems dalyviams įteikti „Gyvybės ir mirties kelio” medaliai. Renginį parėmė parduotuvių tinklas SuperSol, paruošęs dovanėles renginio dalyviams.

LR URM

VAŠINGTONAS D.C.

„ATMINTIS GYVA, NES LIUDIJA”

Minint Laisvės gynėjų dieną, Lietuvos ambasada Vašingtone prisijungė prie visoje Lietuvoje organizuoja-

mos akcijos „Atmintis gyva, nes liudija”. Lietuvos valstybingumo tęstinumo XX amžiuje simboliu tapusios

Iš žvakučių sudėtas Neužmirštuolės žiedas.

LR URM

2018 M. LAISVĖS PREMIJA APDOVANOTOJO LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SĄJŪDŽIO PARTIZANO JONO KADŽIONIO KALBA

Seimo kanceliarijos nuotr. (autorė Olga Posaškova)

Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, geriamasis Seimo Pirmininke, Ministre Pirmininke, ministrai, Seimo nariai, Laisvės gynėjai, Bažnyčios atstovai ir visi čia esantys žmonės, kalbėsiu taip, kaip diktuoja tikinčiojo sąžinė ir partizanų garbė. Bedieviška bolševikinė okupacija Lietuvai buvo tragiška, ji žudė ne tik tautos kūną, bet ir sielą, griovė kryžius, tautos paminklus, šventoves. Šventoves griovė mūsų vaikelių ir jaunimo širdyse. Lietuva priešinosi, pasaulis nežino analogų, kad tokia maža tautelė dešimt metų būtų vedusi ginkluotą kovą su tokia brutalia ir su niekuo nesiskaitančia blogio imperija. Tačiau ypač didvyriškai gynėsi krikščioniškai išauklėtas Lietuvos kaimas, artųjų sūnūs (šį kartą ir dukros) ir Lietuvos Katalikų bažnyčia.

Tai buvo gražiausias tautos žiedas, kurį okupantai ir kolaborantai trypė gatvių purve, raistuose, sribynuose ir kalėjimuose. Ačiū Dievui, kad leido partizanų vadams susirinkti į vieną būrį ir Minaičių kaime, bunkeryje, parašyti testamentą Lietuvai. Testamentą, kurį tūkstančiai partizanų patvirtino savo krauju. Todėl visiems mums tai turi būti šventa, turi tapti nauju kelrodžiu, deja, kol kas netapo. Seimas yra tarytum Lietuvos širdis. Kaip norėtųsi, kad šita širdis būtų sveika, dora ir kilni, atvira tiesai, grožiui ir gėriui ir uždara bet kokioms nužmonėjimo srutoms. Taigi padėk jums, Dieve.

Lietuvoje dar labai daug yra okupacinių šiukšlių ir puvėsių grybo. Norint apsi-valyti, reikia, kad Lietuvos

televizijoje atsirastų laida, panaši į „Atgimimo bangą“, ir aiškintų Lietuvos žmonėms, kokias baisias piktadarybes okupantai padarė Lietuvai. Tai būtų balzamas tautos žaizdoms ir puiki priemonė okupaciniam grybui naikinti.

Jau 25 metai, kai nebėra okupacinės kariuomenės, tačiau tebėra labai gilus okupacinis įšalas ir okupacinė tiesiog tyčiojasi iš partizanų. Partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago byla buvo vilkinama 24 metus, laukiama, kol išmirs tie, kurie jį skundė. Taip pat legendinio Lietuvos partizano Antano Kraujelio padėtis. Dabar man tiesiog nesuprantama, ką reiškia tai, kad neleidžiama Vilniaus Lukiškių aikštėje pastatyti Vyties ženklo?

Sakykite, ar Lietuvai reikalingas Grūto parkas? Ką reiškia kalbos, kad savi šaudė į savus? Kodėl iki šiol tebėra kolaborantų vila Vilniuje ir kolaborantų vardais pavadintų Lietuvos gatvių? Ir galiausiai žmogus, literatūrinis vandalas, kuris apvėmė partizano vadus, žuvusius už Lietuvos laisvę, apdovanojamas literatūrine premija, tai yra ne literatūrine, atsiprašau, ir ne valstybine, nacionaline premija. Sakykite, ką visa tai reiškia Nepriklausomoje Lietuvoje? Kaip pasielgtų tautinės savigarbos nepraradusios Lenkija ar Izraelis su tais žmonėmis, kurie tyčiotųsi iš Katynės ar Holokausto aukų? Tikriausiai tokiems vieta tik už groty.

Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, kreipiuosi į jus savo ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę partizanų vardu, sustabdykite tyčioji-

mąsi iš partizanų ir Lietuvos valstybės pamatų griovimą.

Poetas Antanas Miškinis rašė:

Nežinom, kiek likimas bus nulėmęs

Ir kiek terios mus įžūli gauja;

Kapai išniekinti bus ir emblemos,

Ir dieviškas paveikslas žmogui.

Tačiau ne viskas sutemose žuvo, yra ir gerų žinių Lietuvai. Pirmoji – tai Popiežiaus Pranciškaus apsilankymas Lietuvoje, ir tiesiog dangaus balso paraginimas laikytis savųjų šaknų. Tikriausiai ne visi žmonės žino, kad Popiežių aplankyti Lietuvą paragino Dievo angelas sapne. Jeigu Dievas su mumis, kas prieš mus?

Ir antroji džiugi žinia – tai nepaprastai iškilmingos kankinio, partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago laidotuvės sostinės kapinėse. Tai tarytum pirmosios kregždės, pranašaujančios, kad tikrasis laisvės pavasaris ateis.

Nuo mūsų šauksmo skal-

dos kalno uolos,

Nuo verksmo verčias ma-

rių sietuva;

Nužeminta po Tavo kojų

puola

Rūsti Rūpintojėlių Lietuva.

Dieve, padėk tiek daug kentėjusiai mūsų Tėvynei Lietuvai, žudytai, tremtai, spardytai, kankintai, niekintai ir gaivalingai nepasiduodančiai, kuo greičiau pradėti išbristi iš okupacinių brūzgynų, sutemų ir raistų, ir pradėti eiti dorybių, tiesos ir šviesos vieškeliais į pilnąją, tikrąją laisvę ir nepriklausomybę, į galutinį visų mūsų gyvenimo tikslą – amžinybės uostą.

Taigi numesk, Tėvyne, rūbą seną, kurį užvilko sve-timi. Ačiū.

LRS

SEIME – PARODA „2018 METŲ LAISVĖS PREMIJA”

Lietuvos laisvės gynėjų galerijoje (Seimo I rūmai) eksponuojama fotografijų paroda, skirta 2018 m. Laisvės premija apdovanotai Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio partizanų grupei – Jonui Abukauskui, Vytautui Balsiui, Jonui Čeponiui, Bronislovui Juospaičiui, Juozui Jakavoniui, Jonui Kadžioniui ir Juozui Mociui – pagerbti.

Laisvės kovų dalyvių grupę apdovanojimui pateikė Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio taryba, individualias jų kandidatūras parėmė Lietuvos ginkluotųjų pajėgų asociacija, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos atstovai, akademinės bendruomenės atstovai – ginkluotojo antisovietinio pasipriešinimo tyrėjai. Pirmą kartą Laisvės premija skirta septynių Lietuvos ginkluotojo antisovietinio pasipriešinimo dalyvių grupei, šiuo apdovanojimu pagerbta pagrindinė ginkluotojo antisovietinio pasipriešinimo organizacija – Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis. Kaip pažymėjo Laisvės premijų komisijos pirmininkė, Seimo narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, „šių metų Laisvės premija partizanams – tai visuomenės padėka už mūsų laisvę kovojusiems didvyriams, iki šiol puoselėjantiems laisvės ir nepriklausomybės idealus. Ši premija yra mūsų pagarbos ir dėkingumo ženklas jiems ir visiems laisvės kovų dalyviams”.

Partizanai Jonas Abukauskas-Siaubas, Vytautas Balsys-Uosis, Jonas Čeponis-Vaidila, Juozas Jakavonis-Tigras, Bronislovas Juospaitis-Direktorius, Jonas Kadžionis-Bėda ir Juozas Mocius-Šviedrys brutalaus teroro sąlygomis apsisprendė aukoti asmeninius interesus ir pasirinko ginkluotą kovą už Lietuvos nepriklausomybę. Tai liudijo jų drąsą ir idealizmą. Vienas iš apdovanotųjų Jonas Čeponis pastebėjo, kad „Vytis ir trispalvė mums buvo tokie šventi dalykai, kad už juos ėjome mirti”. Kiekvieno

iš jų biografija turi nemažai ir panašumų, ir skirtumų. Vykstant partizaniniam karui su Sovietų Sąjunga jie atstovavo skirtingoms partizanų apygardoms – Algimanto, Dainavos, Kęstučio, Tauro ir Vyčio. Į ginkluotąjį pasipriešinimą įsitraukę būdami vos 19–22 metų amžiaus, per keletą metų jie išgyveno visą partizaninio karo dramatiškumą – kovos krikštą, partizanų bunkerio šaltį, sužeidimus, deją, ir buvusių kovos draugų išdavystes. Patekę į okupantų represinių struktūrų rankas, praėjo tardymų Golgotą, išliko lagerio ir tremties Sibire metais. Lagerių ir tremties sunkumai ir nepritekliai nepalaužė jų tikėjimo laisve. Kartu jų gyvenimo istorijos skirtingos ir todėl vertos atskiros knygos ar kino filmo scenarijaus. Sulaukę garbingo amžiaus, šie partizanai yra Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio simboliai, kasdiene savo veikla aktyviai liudijantys Lietuvos laisvės kovų istorinę atmintį. Šiandienos Lietuvos visuomenei jie yra tikrojo herojiškumo pavyzdys.

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus parengtoje parodoje panaudotos nuotraukos saugomos Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos archyve, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre, Okupacijų ir laisvės kovų muziejuje, Lietuvos ypatingajame archyve. Parodoje taip pat eksponuojamos nuotraukos iš partizanų asmeninių archyvų; fotografų Justino Auškelio, Džojos Gundos Barysaitės, Manto Gudzinevičiaus nuotraukos; taip pat jaunosios kartos fotografės Monikos Mykolaitytės darbai iš 2014 m. parengtos parodos „Naktį kulkom lijo. Šiandieniniai partizanų portretai”, skirtos pagerbti Lietuvos laisvės kovotojus.

Lietuvos laisvės gynėjų galerijoje paroda bus eksponuojama iki sausio 28 d.

LRS

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

NAKTIS BE UŽMARŠTIES

Leonas Milčius

*Skęsta metal, dešimtmečiai skęsta
Užmaršties vandenyno gelmėj,
Tiktai naktys, jų ugnys negęsta,
Užrašytos auksinėm raidėm.*

*Užrašytos krauju didžiavyrių
Kovoje už Tėvynę tada,
Kada Laisvę, jos želmanį trypė
Atsiūsta okupantų gauja.*

*Šalto sausio naktis, tryliktoji,
Drasko tylą plieniniai vikšrai,
Šliaužia tankai, o žmonės dainuoja,
Stovi vienas prie kito tvirtai.*

*Šūvių trenksmas, kulkosvaidžių salvės,
Ritas kruvino smurto banga.
Kas tave, o, Tėvyne, išgelbės,
Jei ne ši tūkstantinė minia?!*

*Atsilaikė, vilkolakiai springo,
Pažymėję metus mirtimi.
Žuvo sūnūs, jaunutė mergaitė,
Kad paliktų tautoj amžini.*

2018-01-11
Raudondvaris

Antakalnio kapinėse.

Dr. L.Milčiaus nuotr.

PILIETINĖ INICIATYVA „ATMINTIS GYVA, NES LIUDIJA” LATVIJOJE

Pilietine iniciatyva „Atmintis gyva, nes liudija” prisimename 1991 metų sausį, kuomet vienybės ir laisvės siekio vedini Lietuvos piliečiai pasiekė istorinę pergalę. Tauta atsilaikė prieš sovietinių okupantų ir vietinių kolaborantų agresiją bei bandymą karine jėga įvykdyti perversmą ir apgynė atkurtos valstybės nepriklausomybę.

Iniciatyvos simbolis – žvakė, kuri simbolizuoja gyvybę, šviesą, teisingumą, atmintį ir vienybę, sužibo Lietuvos

Respublikos ambasados Latvijos Respublikoje languose ir Rygos lietuvių vidurinėje mokykloje.

Ši pilietiškumo iniciatyva organizuojama nuo 2008 metų, tuomet minėjimus organizavo daugiau nei 100 mokyklų. Kasmet šią iniciatyvą palaikančių švietimo įstaigų ir kitų institucijų daugėja. Nuo 2010 metų iniciatyvą „Atmintis gyva, nes liudija” aktyviai palaiko ne tik Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos, bet ir Lietuvos

Respublikos ambasados užsienyje, valstybės institucijos: Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos Prezidentūra, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, muziejai, bibliotekos, ligoninės, policijos komisariatai, pasienio užkardos ir daug kitų įstaigų bei organizacijų. 2018 metais prie iniciatyvos prisijungė daugiau nei 1300 organizacijų ir institucijų.

LR URM

LIETUVOS LAISVĖS GYNĖJAI PAGERBTI NORVEGIJOS KARALYSTĖJE

Sausio 13 d. Lietuvos Respublikos ambasados Osle patalpose, bendradarbiaujant su Norvegijos lietuvių jaunimo sąjunga, surengtas Laisvės gynėjų dienos minėjimas.

Renginio pradžioje tylos minute buvo pagerbtas Sausio 13 – osios naktį žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybę atminimas. Su minėjimo dalyviais ambasadorius Jonas Paslauskas pasidalino savo prisiminimais apie svarbiausius tų dienų įvykius bei pristatė istorinius filmuotus kadrus. Buvo parodyti reportažai

apie Spaudos rūmų užėmimą, priešpriešą tarp nepriklausomybės kovotojų ir priešiška nusiteikusių jėdinistveninkų, iškart po Sausio įvykių sekusius Islandijos užsienio reikalų ministro Jon Baldvin Hannibalsson ir buvusio JAV prezidento Richard Nixon vizitus Lietuvoje.

„Sausio 13 d. visų pirma pagerbiame žuvusius ir liūdime dėl jų netekties. Tačiau Sausio 13-oji tai ir šviesi, didvyriška, optimistinė, mūsų Pergalės diena, Lietuvos pergalės, žuvusiųjų heroizmo

pergalės diena” – renginio metu sakė ambasadorius J. Paslauskas.

Minėjimo dalyviai uždegė atminimo žvakutes 1991 m. sausio 13 – ają žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Po oficialaus renginio ambasadoje Norvegijos lietuvių jaunimo sąjungos iniciatyva surengtas jau tradiciniu tapęs 10 km bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu” žuvusiems atminti.

Ambasadorius J. Paslauskas taip pat pasakė kalbą Šv. Juozapo bažnyčioje Osle surengtose mišiose už Sausio 13-osios Laisvės gynėjus.

LR URM

PAMINĖTOS SAUSIO 13-OSIOS ĮVYKIŲ METINĖS SANKT PETERBURGE

1991-ųjų sausio 13-oji išlikusi daugelio peterburgiečių atmintyje - tądien Rūmų aikštėje vyko daugiataūkstan-

tinis Lietuvos laisvės siekius palaikantis mitingas, grupė miesto tarybos deputatų tą naktį buvo Vilniuje prie parlamento.

Lietuvos generalinio konsulato pastatas minint įvykių metines buvo nušvitęs vėlavos spalvomis, prie įėjimo Gediminaičių stulpų forma

buvo išdėliotos žvakės.

Aukų atminimo šv. Mišiose Lurdo Dievo Motinos bažnyčioje dalyvavo lietuvių bendruomenės nariai, tų atmintinų įvykių liudininkai, įvairių konfesijų Lietuvos bičiuliai, Sankt Peterburge reziduojantys diplomatinio korpuso atstovai.

LR URM

Vandos Dudienės karpinys, skirtas Sausio 13-ajai atminti.

MASKVOJE PAMINĖTOS SAUSIO 13-OSIOS METINĖS

Maskvos Šv. Liudviko katalikų bažnyčioje sausio 13 d. buvo paminėta Laisvės gynėjų diena. Šia proga buvo laikomos šv. Mišios už 1991 m. Sausio 13-osios įvykių Vilniuje aukas ir lietuvių tautą. Šv. Mišiose dalyvavo Lietuvos Respublikos ambasadorius Remigijus Motuzas, ambasados darbuotojai, lietuvių bendruomenės nariai ir Lietuvos draugai.

Lietuvių kalba vykusiose mišiose kunigas Igoris Kovalevskis ir visi susirinkusieji Šv. Liudviko bažnyčioje prisiminė žuvusiuosius

per sovietų kariškių surengtą Vilniaus televizijos centro puolimą. Šie žmonės kovojo už mūsų valstybės laisvę ir mes niekada nepamiršime jų aukos mūsų visų vardan. Po mišių buvo kalbama apie Sausio 13-osios aukų vaidmenį mūsų šalies istorijoje, jos nepriklausomybės atkūrimui, žmonių laisvės siekį bei bandymą ištrūkti iš totalitarinio režimo gnaužtų.

Tragiški įvykiai Vilniuje sukėlė didžiulę reakciją Rusijos visuomenėje, į miestų gatves išėję žmonės reikalavo nutraukti neteisėtus veiksmus

KAIP KGB ATSILYGINDAVO SAVO AGENTAMS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras savo interneto svetainėje www.kgbveikla.lt pateikia 70 Lietuvos ypatingajame archyve esančių dokumentų, atskleidžiančių mažai žinomą LSSR KGB santykio su dirbančia agentūra aspektą – gerai dirbančių slaptųjų bendradarbių (agentų, patikimų asmenų ir konspiracinių butų laikytojų) materialinį skatinimą.

Pagal LSSR KGB sudarytą ypatingų išlaidų sąmatą, 1966 m. agentų tinklui išlaikyti buvo skirta 117 800 rublių. Didžioji dalis šių pinigų buvo skirta 3 590 vienkartinį išmokų slaptiems bendradarbiams, vidutiniškai po 25 rublius. Tuo metu Lietuvoje veikė apie 4 tūkst. agentų, bet išmokos buvo skiriamos ne kiekvienam agentui. Vieni gaudavo po keletą išmokų per metus, kiti negaudavo nieko, priklausydavo, kaip KGB pareigūnai įvertindavo jų teikiamos informacijos svarbą. Agentams buvo atsilyginama ne tik pinigais, bet ir brangiomis dovanomis. Tai būdavo laikrodžiai, odiniai portfeliai, auksiniai papuošalai - žiedai, auskarai, grandinėlės, taip pat kvepalai „Krasnaja Moskva“, užrašų

knygelių rinkiniai, albumai ir kt. Kartais būdavo skiriamos lėšos agentų vaišėms. Iš tų pačių ypatingų išlaidų buvo išlaikomi 4 agentai-smogikai, jiems buvo mokama kas mėnesį po 140 rublių. KGB požiūriu, ypač vertingą informaciją teikiantiems 5 agentams buvo mokamas kas mėnesinis atlyginimas, vidutiniškai 150 rublių per mėnesį. Taip pat 1966 m. LSSR KGB mokėjo pensijas trimis agentams ir trimis žuvusių agentų-smogikų žmonoms. Be to, 1965 m. KGB žinioje buvo 513 slaptų butų, kurių laikytojams per metus skirta išmokėti 87 700 rublius.

1975 m. Lietuvoje veikė 4 632 agentai, 9 rezidentai (agentai, palaikantys ryšį su dar keliais agentais, paskui bendras žinias perduodantys KGB) ir 535 slaptų butų laikytojai. Didžiausios agentų grupės buvo sutelktos LSSR KGB centrinio aparato operatyviniuose ir didžiųjų miestų padaliniuose. Pavyzdžiui, 1970–1980 m. KGB Kauno m. skyriui priklausė apie 700, Šiaulių m. skyriui – apie 270 agentų. Lietuvos rajonų KGB skyriuose bendradarbiavo vidutiniškai po 50 (nuo kekiolikos iki maždaug 100, pri-

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC)

klausomai nuo rajono dydžio) KGB agentų. Mažiau žinoma apie KGB agentūros dalį – patikimus asmenis. Jie informaciją teikdavo ne nuolat, kaip agentai, bet tik esant koiam nors reikalui, konkrečiais atvejais. Jie informaciją KGB pareigūnams perduodavo neraštu, kaip agentai, bet žodžiu, o KGB darbuotojas pats užrašydavo. 1971 m. Lietuvoje buvo 7491 patikimas asmuo, kiekviename rajone ar mieste jų buvo nuo 60 iki 300.

Vėlesniu laikotarpiu agentams, patikimiems asmenims ir slaptų butų laikytojams skiriamos lėšos didėjo. Pavyzdžiui, 1982 m. visoje Lietuvoje už vertingą informaciją skirta 3 tūkst. vienkartinį išmokų (vidutiniškai po 40 – 50 rublių) rezidentams, agentams ir patikimiems asmenims, iš viso 137 tūkst. rublių. 1982 m. mėnesinis atlyginimas (po 80 – 100 rublių) buvo mokamas 14 agentų, tam buvo skirta 15 tūkst. rublių. Daugėjo slaptų butų, 1981 m. tokių butų Lietuvoje buvo 645, juose vykdavo KGB operatyvinių darbuotojų ir agentų susitikimai. 1982 m. slaptų butų laikytojams buvo skirta išmokėti 126 500 rublių. 1970–1990 m. kiekvienas Lietuvoje veikiantis KGB agentas kasmet pateikdavo maždaug po 3 - 4 agentūrinius pranešimus, o kiekvienas užsienyje veikiantis LSSR KGB agentas – po

10 - 11 pranešimų. Atgimimo laikotarpiu 1988–1990 m. LSSR KGB 1-asis (žvalgybos) skyrius, vykdęs agentūrinių, operatyvinių ir propagandinių darbų prieš Lietuvos išeiviją, šioms ypatingoms išlaidoms skyrė vis didesnes sumas. Pavyzdžiui, 1988 m. šio skyriaus agentams buvo išmokėta 31 tūkst. rublių, 1989 m. numatyta išmokėti 32 tūkst. rublių, o 1990 m. planuota šioms išlaidoms skirti 33 tūkst. rublių.

LSSR KGB minėto laikotarpio planuose nurodoma, kad išlaidos agentams bus kasmet didinamos, nes būtina didinti agentų skaičių. Taip pat buvo didinamos ir šio skyriaus išlaidos slaptų butų laikytojams – 1988 m. buvo išmokėti 12 tūkst. rublių, o 1990 m. numatyta išmokėti 13 tūkst. rublių. Be to, dalį LSSR KGB 1-ojo skyriaus operatyvinių išlaidų sudarė išlaidos užsienio valiuta, 1989 m. šis skyrius gavo 3700 valiutinius rublius (1 JAV doleris buvo prilygintas 0,6 valiutiniam rubliui). Iš šios sumos 1500 valiutiniai rubliai buvo skirti išmokoms agentūrai. Tais pačiais 1989 m. LSSR KGB 1-asis skyrius prašo papildomai skirti 3590 valiutinius rublius, nes turimas lėšas jau išnaudojo. Iš šių lėšų KGB numatė agentui „Kliugeriš“ sumokėti 2 tūkst. JAV dolerių, agentui „Sekretorius“ – 1 tūkst. VFR markių ir kt. 1990 m. buvo suplanuota KGB 1-ojo skyriaus užsienio agentams sumokėti 5 500 valiutinius rublius. Kai kuriais atvejais agentams ženklos sumos buvo skiriamos atskirais pavedimais.

Pavyzdžiui, 1991 m. liepos 30 d. SSRS KGB pervedė KGB pareigūnams Lietuvoje 1 tūkst. JAV dolerių, skirtus agentui „Ivanauskas“.

Kaip buvo atsilyginama agentams, matyti iš grifu „Visiškai slaptai“ pažymėtų agentų atlyginimų registracijos žiniaraščių: juose nurodyta už kokiose sekimo bylose teikiama informaciją buvo mokamas atlyginimas. Pavyzdžiui, agentui „Kraštotylininkas“ per 1984–1989 m. buvo atsilyginta 35 kartus, iš viso išmokėta 4410 rublių.

KGB pareigūnai stengėsi išlaikyti ryšius su savo agentūra ir po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. 1989 m. LSSR KGB Molėtų r. skyrius skyrė išmokas 10 agentų ir 6 slaptų butų laikytojams, 1990 m. lapkričio–gruodžio mėn. išmokos šiame rajone buvo skirtos 3 agentams, 3 slaptų butų laikytojams ir vienam patikimam asmeniui, o 1991 m. balandžio–birželio mėn. – 4 agentams ir 3 slaptų butų laikytojams. 1991 m. sausio–kovo mėn. KGB Rokiškio r. skyrius skyrė išmokas 6 agentams, 3 patikimiems asmenims ir 7 slaptų butų laikytojams.

Reikėtų pažymėti, kad agentams skirti pinigai ne visada jiems atitekdavo. Būdavo atvejų, kai pinigai likdavo pas operatyvinį darbuotoją, nors agentas ir pasirašydavęs, kad gavęs tam tikrą sumą pinigų. Tai ypač būdinga paskutiniaisiais sovietinio režimo metais.

1991 m. rudenį, galutinai nutrūkus KGB Lietuvos padalinio veiklai, Lietuvoje liko apie 4 tūkst. tuo metu veikiančių ir apie 30 tūkst. archyvinų KGB agentų.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras

15min.lt

TARP „FACEBOOK“ UŽDARYTŲ PUSLAPIŲ – KELI, SKIRTI VILNIUI

Tarp beveik 300 socialiniame tinkle „Facebook“ uždarytų puslapių ir paskyrų – keli, susiję su informacija apie Vilnių.

JAV tyrimų centro „Atlantic Council“ tyrėjų grupė, sausio 17 d. paskelbtame tyrime įvardijo, jog be kitų uždaryti ir Lietuvai skirti puslapiai – lietuviškas „Stebuklingas Vilnius“, taip pat „Pro Vilnius“ rusų kalba. Juose buvo skelbiamos Kremliaus informacinės agentūros „Sputnik“ naujienos, pavyzdžiui, informacija apie orus, arklių parodą Vilniuje.

Tyrėjai, pasivadinę „Skaitmeninių kriminalistinių tyrimų laboratorija“, nurodo, kad uždarytose paskyrose buvo skelbiama informacija, susijusi su Baltijos valstybė-

mis, Moldova, Kazachstanu, Tadžikistanu, Uzbekistanu, separatistiniu Gruzijos Abchazijos regionu. Dauguma puslapių slėpė, kas jų kūrėjai, dalis paskyrų buvo netikros. Bendras jų bruožas – visi dalijosi Kremliaus žiniasklaidos grupės „Rossiya Segodnya“ pranešimais, vaizdo įrašais.

Tyrėjai teigia, kad tinklas naudojo vadinamąjį kryžminio skelbimo (angl. *crossposting*) metodą informacijos feisbuke sklaidai – tai leidžia vienu metu lengvai dalintis ta pačia žinute keliuose skirtinguose puslapiuose. Pabrėžiama, kad šis metodas įmanomas tik jei puslapius valdo tas pats administratorius arba jei yra sudaromas susitarimas tarp puslapių.

Tyrėjai taip pat skelbia gavę „Sputnik“ Latvijos pada-

linio vyriausiojo redaktoriaus Valentino Rožencovo patvirtinimą, jog įvairius Latvijos auditorijai skirtus „Facebook“ puslapius administravo būtent „Sputnik“. Kai kuriuos kitoms šalims skirtus tinklalapius taip pat administravo buvę „Sputnik“ darbuotojai.

Publikacijoje atkreipiamas dėmesys, kad dauguma atvejų žinučių turinys „atitiko puslapių deklaruojamus interesus“, pavyzdžiui, maistą ar sportą.

„Panašu, kad tai buvo bandymas didinti auditoriją ir labiau atkreipti vartotojų dėmesį į „Sputnik“, kaip žiniasklaidos prekinį ženklą nei manipuliuoti jais“, – skelbiama tyrime.

„Apskritai, esminis tinklo siekis buvo reklamuoti „Rossiya Segodnya“ turinį. Jo antrinis siekis buvo stiprinti Kremliaus pranešimus tam ti-

kromis politinėmis temomis“, – teigia tyrėjai.

Skelbiama, kad uždaryti tinklalapiai iš viso turėjo per 850 tūkst. sekėjų. Jų – beveik dvigubai daugiau, nei bendras „Sputnik“ oficialių puslapių feisbuke sekėjų ratas.

73 puslapiai sukurti 2017-ųjų spalį, dar per 50–2018-ųjų spalį–lapkritį.

Socialinis tinklas „Facebook“ sausio 17 d. pra-

nešė, kad Lietuvoje ir kitose Rytų Europos šalyse ištrynė šimtus puslapių ir paskyrų, kurias slapta kontroliavo Rusijos propagandos kanalo „Sputnik“ darbuotojai.

Ištrinti puslapiai ir paskyros prisistatydavo kaip nepriklausomi, tačiau sulaukę auditorijos dėmesio siekdavo skleisti tam tikras žinias, kai kurios iš jų buvo nukreiptos prieš NATO.

LRT

RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 31 d., sekmadienį, „Exultate” choro renginys: „Gavėnios apmąstymai ir giesmės”.
„Dirvos” inf.

Balandžio 27 d., šeštadienį, 7:00 val. vak. įvyks Lietuvių namuose „Dainavos” ansamblio vyrų koncertas.
Rengia vyr. skaučių „Židinys”.

APTARTI VALSTYBEI IR KATALIKŲ BAŽNYČIAI AKTUALŪS KLAUSIMAI

Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis kartu su Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininku, Vilniaus arkivyskupu metropolitu Gintaru Grušu pirmininkavo Dvišalės mišrios komisijos tarptautinių sutarčių su Šventuoju Sostu nuostatoms vykdyti posėdžiui.

Posėdžio pradžioje premjeras padėkojo Katalikų Bažnyčios hierarchams už valstybei ir jos žmonėms ypatingai reikšmingą Šventojo Tėvo Pranciškaus vizitą, puikų jo organizavimą ir sklandų valdžios institucijų bei Bažnyčios bendradarbiavimą visose srityse.

Visų pirma nutarta, kad Švietimo, mokslo ir sporto, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo bei Finansų ministerijos, bendradarbiaudamos su Lietuvos Vyskupų Konferencija, atnaujins dvišalių darbo grupių veiklą, o jų sudėtis patvirtins ministrų įsakymais.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, bendradarbiaudama su Lietuvos Vyskupų Konferencija, parengs abipusiai priimtina nevyriausybinių organizacijų statuso religinėms bendruomenėms ir bendrijoms apibrėžimą, kuris bus įteisintas keičiant Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą. Tai užtikrins tolesnį glaudų Valstybės ir Bažnyčios bendradarbiavimą socialinėje ir karitatyvinėje srityse.

Pritarta, kad Vidaus tarnybos statusas būtų papildytas nuostata, kuri sudarytų galimybę centrinėms statutinių vidaus reikalų, kalėjimų, muitinės, sienos apsaugos sistemos įstaigoms sudaryti susitarimus su tradicinėmis religinėmis bendruomenėmis ar bendrijomis. Jų pagrindu būtų vykdoma tikinčiųjų sielovada ir teikiamos su ja susi-

jusios paslaugos, nustatomas kapelionų teisinis statusas.

Pripažinta, jog atliekant 2021 metų gyventojų ir būstų visuotinį surašymą, būtina fiksuoti informaciją, kuri objektyviai atspindėtų Lietuvos gyventojų religinę tapatybę ir konfesinę priklausomybę. Ketinama šių objektyvių duomenų surinkimo klausimą aptarti dvišalėje Finansų ministerijos ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos darbo grupėje ir surasti priimtina sprendimą.

Pabrėžta, kad nevalstybinėms katalikiškoms mokykloms turi būti sudarytos tokios pačios sąlygos gauti paslaugas ir dotacijas, kaip ir valstybinėms. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija sieks paskatinti savivaldybes aktyviau bendradarbiauti su katalikiškomis mokyklomis. Visų pirma kalbama apie katalikiškų mokyklų dalyvavimą renginiuose, konkursuose ir olimpiadose, savivaldybės taip pat bus paskatintos dalyvinti gerosios bendradarbiavimo praktikos pavyzdžiais.

Kadangi Vilniaus Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos, vadinamoji Aušros Vartų Koplyčia su joje esančiu Dievo Motinos paveikslu yra vienas svarbiausių religijos, istorijos ir kultūros paminklų Lietuvoje, sutarta, kad informacija apie jos restauravimą bus teikiama ir pristatoma Dvišalei mišriai komisijai tarptautinių sutarčių su Šventuoju Sostu nuostatoms vykdyti. Taip pat Vilniaus arkivyskupijos kurija apie tvarkybos darbų projekto įgyvendinimą reguliariai informuos Vyrųausybės kanceliariją, URM ir kitas Lietuvos valstybės institucijas.

LRV

RAGINIMAS ATŠAUKTI NACIONALINĘ PREMIJĄ RAŠYTOJUI MARIUI IVAŠKEVIČIUI

Nevyriausybinių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, atstovai išplatino pareiškimą, kuriame raginama atšaukti 2018 metų Nacionalinės kultūros ir meno premijos skyrimo komisijos nutarimą premiją paskirti rašytojui Mariui Ivaškevičiui. Teigiama, kad jis savo knygoje „Žali” „pasityčiojo iš Lietuvos partizanų-miško brolių, pokaryje kovojusių už mūsų tautos ir valstybės laisvę”.

Nevyriausybinių organizacijų atstovai pareiškime kaltino komisiją neatsakingu požiūriu ir kaltino rašytoją sumenkinus partizaninės kovos istoriją.

„Norisi tikėti, kad komisija neįsigilino į knygos turinį, susižavėjusi antraeiliais dalykais, tačiau ypač stebina galbūt impulsyvus autorite-

tingos profesorės Viktorijos Daujotytės nusigrėžimas nuo skaudžios istorinės tiesos. Partizanai kovojo už tautos laisvę, o gana arogantiškas XXI amžiaus rašytojas tą jų skaudžią dramą, jų žūtis taip lengvabūdiškai suniekino savo ironiškame, neatsakingame romane. Be abejo, laisvoje Lietuvoje yra suteikta laisvė visiems turėti savo nuomonę vienu ar kitu klausimu. Deja, rašytojo M. Ivaškevičiaus nuomonė buvo lyg spjūvis mūsų tautos istorijai”, – rašoma pareiškime.

Nevyriausybinių atstovai teigia, kad Nacionalinės kultūros ir meno premijos skyrimo komisijos sprendimas vienam ar kitam rašytojui skirti premijas yra ir visuomenės rūpestis – „tai svarbu visai tautai ir valstybei, ne vien siauram rašančiųjų būreliui”.

MINISTRAS APIE RUSIJOS DEZINFORMACIJĄ: TURIME PASAKOTI APIE SKAUDŽIAUSIUS SAVO ISTORIJOS MOMENTUS

Naujasis Lietuvos kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas mano, kad, reaguojant į Rusijos televizijos kanale „Rossija 24” melagingos ir neapykantą kurstančios informacijos paskelbimą apie Laisvės premija apdovanotus Lietuvos partizanus, būtina visais komunikacijos kanalais nuosekliai pasakoti tiesą apie savo šalies istorijos skaudžius dalykus.

Ministro manymu, būtent toks elgesys gali duoti daugiausiai naudos, kovojant su dezinformacija.

„Žinote, labai tiesioginė

reakcija kartais galbūt ir nėra reikalinga, kai yra tokie prasimanymai skleidžiami. Bet mums labai svarbu nuosekliai kurti savo pasakojimą apie tuos skaudžiausius klausimus įvairiausiomis priemonėmis, ir apie partizaninį karą taip pat. Čia, be abejo, svarbu ir žiniasklaidos diskursas, žiniasklaidos kuriamas pasakojimas. Čia svarbu ir kultūra, ir filmai – įvairiausi dalykai, kurie tą požiūrį kurtų”, – „Žinių radijui” sausio 16 d. sakė kultūros ministras M. Kvietkauskas.

Ministras pažymėjo, kad kultūra yra laidas, per kurį

ŽEMAIČIAMS PAGERBTI IŠLEIDŽIAMAS PAŠTO ŽENKLAS

Prieš 800 metų, 1219 m., Ipatijaus metraščiuose buvo aprašyta Voluinės (Volynės) taikos sutartis, kurią su Voluinės didžiuoju kunigaikščiu pasirašė Lietuvos, Deltuvos ir Žemaitijos kunigaikščiai. Žemaičių kunigaikščių Gerdvilo (Erdvilo) ir Vykinto paminėjimas – pirmas patikimas įrodymas, kad jau tuo metu egzistavo Žemaitija ir stipri Lietuvių žemių konfederacija, dariusi didelę įtaką Vidurio ir Rytų Europos šiaurinei daliai. Tai progai paminėti, sausio 18 d., Lietuvos paštas išleido pašto ženklą „Pirmajam žemaičių paminėjimui istoriniuose šaltiniuose – 800 metų”, rašoma pranešime žiniasklaidai.

Pašto ženklo sukūrimas buvo patikėtas dailininkei, medalio meno kūrėjai Linai Kalinauskaitei. „Mano kūryboje vyrauja istorinė tematika – ji yra didžiausias mano įkvėpimo

šaltinis, be galo turtingas ir neišsemiamas. Svarbių istorinių įvykių paminėjimas yra svarbus kultūros variklis, nes ne tik ugdo pilietiškumą bei šviečia visuomenę apie savo tautos praeitį, bet ir skatina ją kurti naujas kultūrines materialias ir nematerialias vertybes.

Šiame pašto ženkle pavaizduota istorinio fakto meninė interpretacija – žemaičių kunigaikščiai Gerdvilas ir Vykintas simboliniame pergamento fone. Kad kuo geriau pavyktų juos atvaizduoti, teko nemažai gilintis į specializuotą literatūrą, rinkti vizualinę medžiagą apie tuo metu vilkėtą aprangą ir nešiotą ginkluotę, konsultuotis su istorikais ir heraldikos specialistais. Tokio pašto ženklo kūrimo procesas – ilgas ir atsakingas”, – sako dailininkė, kuri šiai progai dabar kuria ir medalį.

Seimas 2019 metus paskelbė

„DIRVAI” AUKOJO:

D.Januta,	
Oakland, CA.....	500
A.Sutkus,	
Beverly Shores, IN.....	145
B.Balciunas,	
Annapolis, MD.....	55
B.Adams,	
Centerville, MA.....	50
M.Matusz,	
Delran, NJ	50
J.Variakojis,	
Burr Ridge, IL.....	50

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Jie paragino Kultūros ministerijos Nacionalinių literatūros ir meno premijų komisiją atšaukti savo sprendimą skirti Nacionalinę kultūros ir meno premiją M. Ivaškevičiui ir iš naujo svarstys premijos skyrimą.
LRT

mūsų šalies tapatybę geriausiai pažįstama kitiems.

Rusijos televizijos kanale „Rossija 24” transliuotame reportaže partizanai buvo išvadinti nusikaltėliais ir taikių gyventojų bei vaikų žudikais, buvo parodyta žinoma nuotrauka iš „Lietūkio” garažo Kaune, taip pat nuotrauka, kurioje lietuvė aprauda 1941 m. sovietų teroro aukas, – visa tai buvo pateikta kaip Lietuvos partizanų aukos. Taip pat buvo pateikta daug melagingos statistikos apie neva nuo partizanų nukentėjusių aukų skaičių.
ELTA

Žemaitijos metais. Jo priimtame nutarime pabrėžiama Žemaitijos lemiama reikšmė Lietuvos ir Baltijos jūros rytų pakrantės XIII–XIV a. valstybių formavimosi istorijoje Vokiečių ordinui vykdant kuršių ir prūsų genčių užkariavimus, taip pat pažymimas Žemaitijos vaidmuo Europos istorijoje 1236–1422 m. laikotarpiu, 200 metų trukusi kova su ordinu ginant savo žemę ir laisvę, indėlis į pergalę Saulės ir Durbės mūšiuose, užtikrinant Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės stiprėjimą, apsaugant latvių ir estų žemes nuo prūsų likimo.

Seimas šį sprendimą priėmė pripažindamas Žemaitijos indėlį per visą Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės gyvavimo laikotarpį į valstybės gyvenimą, išlaikant prigimtine savastį, kalbą, papročius, tradicijas ir savitą krašto istoriją.
LRT

VARŽYBOSE BELGIJOJE
DOMINAVĘS DANAS RAPŠYS
IŠKOVOJO DU AUKSO MEDALIUS

Antverpene (Belgija) vykstančių 16-ųjų tarp-tautinių plaukimo varžybų „Flanders Cup“ vyrų 200 m ir 400 m plaukimo laisvuojų stiliumi finaluose sausio 19 d. triumfavo Lietuvos atstovas Danas Rapšys.

200 m distancijoje D. Rapšys finišavo per 1:46.69 min. Lietuvis daugiau nei sekunde aplenkė antroje vie-toje likusį britą Tomą Deaną. Bronzą laimėjo belgas Alexandre’as Marcourtas.

Praėjusių metų balandį D.

Rapšio užfiksuotas Lietuvos rekordas šioje rungtyje yra 1:45.12 min.

Kiek mažiau nei po valan-dos Antverpene lietuvis iško-vojo ir antrąjį aukso medalį: 400 m distanciją jis nuplaukė per 3:51.96 min. Artimiausią persekiotoją D. Rapšys ap-lenkė beveik 3 sekundėmis.

Tiesa, iki Lietuvos rekoro pritrūko nemažai. Pernai gegužę D. Rapšys Bukarešte 400 m nuplaukė per 3:46.73 min.

delfi.lt

Lietuvos atstovas Danas Rapšys.

SIPA/Scanpix nuotr.

DAKARE SUŽIBĖJĘ LIETUVIAI ATSIĖMĖ MEDALIUS

Benediktas Vanagas (kairėje) ir Sebastianas Rozwadowskis.

iGo2Dakar nuotr.

Sėkmingai Peru vykusiame Dakaro maratone pasirodę lietuviai pasiekė ir finišo arką ir atsiėmė apdovanojimus. Limos miesto paplūdimyje atminimo medaliai įteikti visiems dalyviams, beduino silueto taurės tiems, kurie finišavo pirmi savo kategorijose.

Sėkmingiausiai šiame dykumų maratone pasirodė Benedikto Vanago ir Sebastiano Rozwadowskio ekipažas, užėmęs Lietuvai rekordinę 11 vietą absoliučioje įskaitoje. Jis nuo 10 vietoje įsitaisiusių prancūzų Ronano Chaboto ir Gilleso Pilloto atsiliko vos penkiomis sekundėmis.

Už B. Vanago ir S. Rozwadowskio žengė kiti lietuviai Vaidotas Žala ir Saulius Jurgelėnas, kurie pasiekė geriausią asmeninį rezultatą ir pakartojo pernai pasiektą Antano Juknevičiaus rezultatą.

Šįkart jau dešimtas Dakaras

A. Juknevičiui nebuvo sėkmingas – variklio problemų turėjęs sportininkas lenktynes baigė vos 31-as.

Vėlavimais ir neorganizuotumu stebinę Dakaro ralio organizatoriai pažėrė staigmenų ir apdovanojimų ceremonijos metu – tiesioginė transliacija nutrūko po kelių sportininkų pasirodymo ant podiumo, tad A. Juknevičiaus bei D. Vaičiulio ekipažo pasaulio Dakaro gerbėjai jau nematė. Tačiau dėl to nesisieloja patys sportininkai, nes jiems šis finišas – bene saldžiausias iš prieš tai buvusių, rašoma pranešime spaudai.

„Palyginus su visais Dakara, tai – vienas maloniausių mano finišų. Žinoti, kad įveikėme tiek daug kartu kaip komanda yra kažkas nerealaus. Atrodo, jog visos žvaigždės, dėsniai ir įvykių seka rodė, kad mums tiesiog nelemta finišuoti, bet mes pasukome savo likimo kreivę.

Tik visos komandos pasiryžimo dėka mes esame čia, ir esame žiauriai laimingi”, – pasakojo oficialia Dakaro legenda savo 10-ame Dakaro ralyje pripažintas Antanas Juknevičius.

Tuo tarpu jo navigatorius Darius Vaičiulis džiaugėsi, kad pamatė Dakarą, kurį ankščiau matydavo tik sunkiausių epizodų pakartojimuose ir Antano pasakojimuose.

„Man bene labiausiai patikęs momentas – tai naktis kopose. Be vandens, be maisto, esi vienas kilometrų spinduliu. Žvaigždės virš galvos ir tu su kastuvu bei ant galvos kybančiu mažu žibintuvėliu – va čia tai tikras Dakaras, tikras iššūkis žmogui ir jo galimybės”, – pasakojo D. Vaičiulis.

Visureigių klasėje nugalėjo Nassero Al Attiyaho ir Mathieu Baumelio ekipažas.

Motociklų klasėje geriausią rezultatą Lietuvos istorijoje užfiksavo Arūnas Gelažninkas, kuris bendroje įskaitoje užsitikrino aukštą 24-ąją vietą.

Deja, bet dėl avarijos ir lūžusių abiejų rankų lenktynių nebaigė kitas Lietuvos atstovas Balys Bardauskas.

LRT

Lietuviai Vaidotas Žala (kairėje) ir Saulius Jurgelėnas. iGo2Dakar nuotr.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

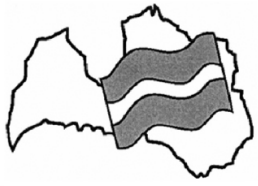
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

 Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA

Savings 1.25%
IRA 1.50%

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings

